БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 294 (8514) | 1957 оной декабриин 17, вторник | Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүү хонишон Дари Бубеевна Раднаева. **М. Тимофеевэй** фото.

Хурьгадаа бүрин бүтэнөөр түлжүүлэе

Нүхэд хонишод! Мүнөө үедэ хаа хаанагүй эртын хурьгад гаража, Танай хүдэлмэридэ эгээн харюусалгатай саг ерэбэ. Энэ жэлдэ республикын колхоз, совхозуудта хонид гол түлэб үбэлэй һарануудта хурьгалха.

Хонидые үбэлдөө хурьгалуулхада алишье талаараа ашагтай туһатай гэжэ түрүү ажахынуудай дүй дүршэл элишэлэн харуулаа. Декабрь—февраль һарада гараһан хурьгад зундаа килограмм шахуу нооһо үгэжэ, хойто үбэлжэлгэдэ ороторoo яһала томо болодогынь мэдээжэ. Мүн үбэлдөө хурьгалһан хонидые тэрэ доронь ороондо оруулжа, хэнзэлүүлхэдэ болохо байна бшуу.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай эндэхи колхоз болон совхозуудай хонишод үбэлэй хурьгадые эхэтэйнь суг байлгажа, кошарно-базова аргаар түлжүүлжэ, һайн үрэ дүн туйлана.

Мухаршэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, «Путь Ленина», Зэдын аймагай «Октябрь» колхоз, Борьёогой үүлтэртэ хониной совхоз, Курумканай аймагай Сталинай, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд болон бусад түрүү ажахынууд үбэлэй хурьгадые гээлтэ хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ, олохон хонидоо хэнзэлүүлжэ, хонин һүрэгөө яһала олошоруулһан байна. Зэдын аймагай «Октябрь» колхозой эрхим хонишод Бимба Дондопов, Бато Самданов, Владимир Исаков гэгшэд хурьгадаа кошарно-базова аргаар харууһалжа, нэгэшье толгой гарзалуулангүй түлжүүлээ.

Эдэ түрүүшүүлэй дүй дүршэл юу харуулнаб гэхэдэ, тэдэнэр үбэлэй хурьга абахын түлөө эртээнһээ бэлдэдэг, эхэ хонидоо намартаа таряа, зелёнкын поли дээрэ һайса бэлшээжэ таргалуулдаг. Хонидойнгоо байрые үбэлэй хүйтэнһөө түрүүн заһадаг, һалхинай үлеэхэгүйгөөр ханыень шабадаг, үүдэ үрхыень дулаалдаг байха юм. Хонидой хурьгалжа байһан шахардуу сагта хэрэгтэй болохо үбһэ, зелёнко, һолоомоёо зөөжэ абадаг, таряа талханай зүйл, минеральна тэжээл бэлдэдэг. Хурьгатай хонидой байха газарта хобоо, кормушка түхеэрдэг, уһа хэхэ бочко табидаг заншалтай. Хонидой хурьгалжа байха үедэ тэдэнэр илангаяа оролдосотойгоор, һэргэлэнээр ажалладаг, бүхэли сүүдхэ соо хонидоо манажа байдаг. Гараһаар хэды хоноһонойнь һүүлээр хурьгадые элдэб боро тэжээлдэ һургадаг, һайхан үбһэ эдюулдэг, яһа-мяханай турил, загаһанай тоһо тэжээлдэнь холижо үгэдэг. Эхэдэнь бүдүүн тэжээлһээ гадна, силос, таряа талханай зүйл эдюулдэг.

Зүгөөр, иимэ юрын эрилтэнүүдые хангадаггүй, үбэлэй хурьгадые түлжүүлхэ онсо илгаае хараадаа абадаггүй баримтанууд үшөөл олохон газарта үзэгдэдэг. Нёдондо үбэл Хориин, Хэжэнгын, Сэлэнгын болон бусад хэдэн аймагай зарим колхозуудта оло мянган хурьган гарзалаа һэн. Хориин аймагай «Коммунизм» колхозой хонишод бүхы хурьгадайнгаа хахадынь тооной үхүүлһэн байгаа.

Мүнөө жэлдэшье эдэ аймагуудай зарим колхозууд, совхозууд, хонишод үбэлжэлгэдөө мууса бэлдэжэ, урдынгаа алдууе дабтаһаар. Хориин хониной совхоз энэ жэлдэ хэдэ мянган үбэлэй хурьга абаха юм. Тиигэбэшье энэ совхозой зарим отаранууд шэнэ түл абахаар бэлэн бэшэ. Хурьгатай хонидой байха дулаан таһалганууд хүсэд бэлэн болоогүй, эхэ хонидой байрада үбһэ тэжээл бардам хүрэхөөр зөөгдөө, бэлдэгдээгүй байһаар. Яруунын аймагай олохон колхоз мүн лэ үбэлэй хурьга абалгада хайша хэрэгээр хандажа байна.

Иимэ нобшо ажалые мүнөө үедэ тэсэхын аргагүй. Юуб гэхэдэ, манай ороной арад, тэрэ тоодо республикымнай ажалшад Агуу ехэ Октябриин 40 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан, СССР-эй Верховно Соведэй гараһан Хандалгые, мүн коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй Зүблөөнүүдээр абтаһан Декларациие, эб найрамдалай Манифестые угаа ехэ баяртайгаар угтажа, ажалай шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абажа байна ха юм.

Нүхэд хонишод! Республикынгаа хүдөө ажахын гол һалбари болохо хонин ажалые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, бүхы хонидоо нэгэшье гарзагүйгөөр ондо оруулха, шэнэ түлнүүдээ бүрин бүтэнөөр тэнжээхэ хэрэг эгээн түрүүн таанарай оролдолго хэшээлһээ дулдыдаха байна. Тиимэһээ хонишоной бригада бүхэн эбтэй эетэйгээр хүдэлжэ, үдэр сагүй гээнгүй дутуу дунданудаа усадхажа, эрхим бэлэдхэлтэйгээр үбэлэй хурьгадые абаха уялгатай.

Эхэ хонидой отарануудта эрхим шанартай үбһэ, зелёнко, таряа талханай зүйл үгтэжэ, байрадань дары зөөгдэхэ ёһотой. Хурьгалха дүтэлһэн, хурьгалһан хонид илгагдажа, нэмэлтэ тэжээл эдихэ зэргэтэй. Мүн хотон соо һарай хурьгатай хонидой байха тусхай дулаан таһалга түхеэрхэ шухала. Тэндэ саг үргэлжэ 3—10 градус дулаан байбал тааруу гэжэ түрүүшүүлэй дүршэл харуулаа. Гадна, хурьгалһан хонидто силос эдюулхэдэ, таряа талханай зүйл үгэжэ, зелёнкоор тэжээхэдэ һайн үрэ дүн туйлагдана.

Хонидой олоороо дэлтэнэжэ эхилхэдэ һүрэгөө холын бэлшээридэ ябуулхаа болижо, газаагаа бариха хэрэгтэй. Тиихэ зуураа хурьгалха дүтэлһэн хонидоо амяарайнь дулаан байрада оруулжа, хонишод ээлжээгээр һахиха байһанаа мартахагүй бээзэт, нүхэд хонишод.

Колхоз болон совхозуудай хонишод, хурьгашад! Бүхы оролдолгоёо, мэргэжэл шадабаряа гаргажа, ниитынгээ баялигые арьбадхая, хурьгадаа эрхим һайнаар абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлэе.

Бүмбэрсэг дэлхэйе тойрогшо хэмэл одонуудай ябадал тухай

Декабриин 16-най үглөөнэй 6 часта хоёрдохи хэмэл одон бүмбэрсэг дэлхэйе 602 дахин тойроо. Мүн энэ туршада нэгэдэхи хэмэл одон 1099 дахин дэлхэйе тойроһон байна.

Хойто широтагай 5 болон 37 градусай хоорондо наранай гарахын урда тээ, мүн урда широтагай 0 болон 18 градусай хоорондо наранай ороһоной һүүлээр, үүлэгүй сэлмэг байгаа һаань, хоёрдохи хэмэл одые миин нюдөөр хаража болохо.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Читын областиие Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Шэнэ, боро газар ашаглаха, ороохо таряа, нооһо, һү болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые ехээр абажа, гүрэндэ тушааха талаар амжалта туйлаһанайнь түлөө **Читын областиие Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1957 оной декабриин 14.

ЧИТА

Ажалшадай депутадуудай Читын областной Соведэй гүйсэдкомдо, КПСС-эй Читын обкомдо

Танай областиин правительственна дээдэ шагналаар—Ленинэй орденоор шагнагдаһантай, мүн эрхим малшадтатнай Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэ олгогдоһонтой, хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ эрхим амжалта туйлаһан олон хүдэлмэришэдэй шагнагдаһантай дашарамдуулан, Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиум, КПСС-эй обком, Министрнүүдэй Совет Читын областиин хүдөөгэй ажалшадые халуунаар амаршална. Правительствын энэ дээдэ шагнал партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ областиин хүдөөгэй ажалшадай туһа нэмэри хэһыень элитээр гэршэлнэ гэжэ Бурят-Монголой ажалшад сэдьхэлээ ханан тэмдэглэнэ. Гарахаяа байгаа 1958 ондо хүдөө ажахыгаа, илангаяа хонин ажалаа хүгжөөхэ тэмсэлдээ бүри эрхим амжалта туйлахын түлөө Бурят-Монголой хүдөөгэй ажалшад ордентоо областьтоёо социалистическэ мүрысөөгөө үргэлжэлүүлхэ ехэ хүсэлэнтэй. Хүндэтэ нүхэд, КПСС-эй XX съездээр табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлхэ тэмсэлдээ шэнэ амжалта туйлахыетнай хүсэнэбди.

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ	КПСС-эй ОБКОМ	БМАССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ

Улан-Удэ город,
1957 оной декабриин 16.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ, шэнэ ба боро газар ашаглаха, нооһо, мяха болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые ехээр абажа, гүрэндэ тушаалгаар амжалта туйлаһанайнь түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиум Читын областиин олон колхозниигуудые, МТС, совхозуудай болон партийна, советскэ, комсомольско, хүдөө ажахын органуудай хүдэлмэрилэгшэдые орден, медальнуудаар шагнаа.

Хамта дээрээ 1976 хүн шагнагдаа. Ленинэй орденоор—105 хүн, Ажалай Улаан Тугай орденоор—226 хүн, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор—559 хүн, «Ажалай габьяагай түлөө» медаляар —556 хүн, «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаляар 530 хүн шагнагдаа.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ, мүн хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абаха хэрэгтэ ехэ амжалта туйлаһанайнь түлөө нүхэд П. И. Алтанаевада, Б. Баяновта, И. А. Вагинда, Е. Ф. Гудковада, Б. Доржиевада, А. З. Золотухинада, Б. Мажиевта, Д. С. Мирсановта, М. С. Пристромовто, А. А. Шумиловта Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэ олгогдоо.

Латви һү абалгын хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е хүсэбэ

РИГА, (ТАСС). МТС-үүд, совхозууд болон машинно-мелиоративна станцинуудай директорнүүдэй зүблөөн боложо, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй 1957 оной турша соо хэһэн ажал зүбшэн хэлсэгдээ. 1957 ондо Латвиин хүдөө ажахы, илангаяа мал ажалынь ехээр хүгжөөгдөө гэжэ элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Латвиин колхозууд эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 189 центнер, совхозууд —210 центнер һү абаа. 1957 ондо Латвида һаагдаһан һүые хүн бүхэндэ хубаажа үзэхэдэ 600 гаран килограмм болобо, энэнь Америкын Холбоото Штадуудта һаагдаһан һүнэй хүн бүхэндэ хүртэсэһээ нилээд ехэ болоно.

Геомагнитна полюс хүрэтэр 260 километр үлэбэ

«Восток» гэжэ научна станци эмхидхэхын зорилгоор урда зүгэй геомагнитна полюс руу ошожо ябаһан советскэ экспедици эгээн һүүлшын базаһаа саашалба.

Энэ экспедици 35—40 километр ябаад лэ научна элдэб шэнжэлгэ хэнэ.

Геомагнитна полюс хүрэтэр үшөө 260 километр үлэбэ.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКЫН АЖАЛШАД АРАДАЙ СҮҮДТЭ ЭРХИМ НҮХЭДӨӨ НЭГЭН ҺАНАЛТАЙГААР ҺУНГАБА

МУХАРШЭБЭР

Аймагай һунгуулиин бүхы 24 пунктда арадай судья болон заседательнуудые һунгаха һунгуули эмхитэйгээр үнгэрөө. Аймагай центрдэхи һунгуулиин 1-дэхи пунктда үшөө үүр сайха тэмдэг ороогүй байхаһаа хойшо хүн зон олоороо сугларба.

Үглөөнэй 6 часта аймгүйсэдкомой түлөөлэгшэ нүхэр Кондратьев һунгагшадые амаршалаад, кандидадуудайнгаа түлөө дуугаа үгэхые уриба.

Түрүүлэн үндэр наһатайшуул — «Коммунизм» колхозой гэшүүн Д. Осеев, аймпотребсоюзай хүдэлмэришэн А. Безбородова гэгшэд бюллетеньнүүдые абаа.

14 — 15-дахи пунктнуудта һунгуули бүри эмхитэйгээр үнгэрөө. Эндэхид аймаг соогоо түрүүн дуугаа үгэжэ дүүргээ.

Олон һунгагшад бюллетеньнүүдые урнада табиха зуураа, советскэ хуулиин мандахын түлөө, оронойнгоо хүгжэн дэбжэхын түлөө һайн һайхан үгэнүүдые хэлэһэн на.

Аймагай арадай судьягаар нүхэр Бубеев Николай Протасович һунгагдаа, мүн хамтадаа аймаг дотор 70 хүн арадай сүүдэй заседателькуудаар һунгагдаа.

Т. Гармаев, манай корр.

ЗЭДЭ

Аймагай Культурын байшандахи һунгуулиин долоодохи пункт руу үглөөнэй 6 час болоогүй байхада хүн зон олоороо һубарижа захалаа.

Эндэ аймагай центртэхи ажалшад, Үшөөтэйн МТС-эй механизаторнууд, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозойхид һунгаха байба. Түрүүлжэ эрхим комбайнер Д. Ц. Жамбалов, багша Н. Наумова, партизан Вершинин гэгшэд бюллетеньнүүдые абаа.

Аймагай 19 пунктда арадай судья болон заседательнуудые һунгаха һунгалта аргагүй эмхитэйгээр үнгэрөө.

Н. Цыбенов, манай корр.

УЛАН-УДЭ

Улан-Удэ городой һунгуулиин 6-дахи пункт. Һайндэрэйхеэр хубсаланхай буурал сагаан толгойтой үбгэд, хүгшэд, һаял арба наймаяа гүйсэһэн согтой омогтой хүбүүд, басагад арадай судья болон арадай заседательнуудта дуугаа үгэхэеэ үшөө 6 час болоодүй байхада «Забайкаллес» трестын байшанда сугларжа эхилбэд.

Үглөөнэй 6 сагай болон сасуу зал соо Советскэ Союзай һүр жабхаланта гимн зэдэлжэ, бюллетень бариһан хүнүүд урна руу субажа эхилбэ.

Медицинскэ училищиин эрхим һурагша Нина Окунь эгээл түрүүлэн урна руу бюллетень табиха зуураа, һунгагшадта хандан баяртайгаар иигэжэ мэдүүлээ:

—Би мүнөө арбан найма наһа хүрэжэ, Советскэ Конституцяар үгтэһэн агууехэ эрхээ эдлэжэ байһадаа хизаарлашагүй ехэ золтойб. Эхэ оронойнгоо, түрэл партиингаа түлөө, социалистическэ ёһо гуримай түлөө, үнэн сэхэ хүбүүд, басагадайнгаа түлөө, зол жаргалай, эб найрамдалай түлөө дуугаа үгэжэ байхадаа бүришье ехэ баяртайб. Агууехэ совет арад, тэдэниие хүтэлбэрилжэ ябаа Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

Эхэ орондоо, Коммунистическэ партидаа, Советскэ арадтаа хандаһан иимэ үнэн зүрхэнэй юрөөлэй үгэнүүд энэ үдэр хэды олон соносстооб!

Үглөөнэй 7 часта һунгуулиин энэ участогта олонхи хүн һунгаад байба. Һунгагшадта зорюулагдан, эндэ уранһайханай самодеятельностиин һонирхолтой концерт, элдэб наадан эмхидхэгдэж, кино харуулагдаа.

Р. Цыдыпов.

**

Декабриин 15-най үглөөгүүр Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой ажалшад уряа лозунгнуудаар шэмэгдэнхэй парткабинет тээшээ—һунгуулиин 16 пункт тээшэ гэшхэлэлдэнэд. Баяртай хүхюун, омог дорюун дуунай аялганууд үглөөнэй сууряанда холуур соностон дуулдана. Арадай судьяда, заседательнуудта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн үнэн сэхэ нүхэдэйнгөө түлөө дуугаа үгэхэеэ хүнүүд субажа байнхай.

Уданшьегүй үглөөнэй 6 часта һунгалта захалаа. Үдэрэй 3 часта судьягаа, заседательнуудаа һунгажа, ажалшад Конституцяар үгтэһэн арюун нангин эрхээ эдлэбэ.

Һунгалтын үедэ уранһайханай концертнүүд боложо, зониие ехээр баярлуулба, сэнгүүлбэ.

Б. Ябжанов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һунгуулиин 10-дахи пунктда. Пенсионер Т. Г. Назаров, мүн тэрэнэй һамган О. В. Назарова һунгуулиин бюллетень абажа байна.

А. Мантаевай фото.

ТҮНХЭН

Энэ үглөөгүүр аймагай ажалшад хэзээ хэзээнэйхиһээ эртэ һэринхэй. Айл бүхэнэй гэртэ электрын гэрэл яларна.

Арадай судья, заседательнуудта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэдтөө дуугаа үгэхын түлөө үглөөнэй 5 часһаа эхилээд, аймагай Культурын байшанда һунгагшад бүлэг бүлэгөөрөө сугларна.

...Үглөөнэй 6 час. Советскэ Союзай гимн һүр жабхалантайгаар зэдэлжэ эхилнэ. Буурал сагаан толгойтой гэрэй эзэн эхэнэр Зверева хамагһаа түрүүн бюллетень абажа, урна тээшэ шэглэбэ.

Үглөөнэй арбан часта аймагай центрын һунгагшадай 87 процентнь дуугаа үгэһэн байба.

Харбятын һунгуулиин пунктын һунгагшад үглөөнэй 8 час 30 минутада дуугаа үгэжэ дүүргээ.

Үдэшын 6 часта аймагай бүхы һунгуулиин пунктнуудай һунгагшадай 99,7 процентнь дуугаа үгөөд байгаа.

Аймаг доторхи окружной комиссиин мэдээсэһэнэй ёһоор, һунгагшадай 99,9 процентнь һунгалтада хабаадалсаа.

Б. Цыремпилов.

ХОРИ

Эндэ арадай сүүдэй һунгалта эмхитэй һайнаар, баяр баясхалангай оршон байдалда үнгэрөө. Аймагай центрын Культурын байшангай дэргэдэ уран гоё уряа лозунгнуудаар шэмэглэгдэһэн арбан дүрбэдэхи һунгуулиин пунктда үглөөгүүр эртэ хүн зон олоороо сугларһан байба.

Үглөөнэй арбан часта аймагай центрын һунгагшадай 80 процентнь дуугаа үгэһэн байгаа.

Тиихэдэ Амгаланта нютагайхид үглөөнэй 8 часта бултадаа һунгаад байба. 97 наһатай хүгшэн Дулгар Жигжитова, түрүүшынхеэ һунгагша залуу хонишон Вера Зундуева гэгшэд түрүүлжэ һунгаа.

— Залуу нүхэд, минии наһа абажа, үнэр баян, зол жаргалтайгаар ажаһуугаарайт. Зоной жаргалай түлөө дуугаа үгэнэб,—гэжэ Дулгар хүгшэн юрөөбэ.

Мүн аймагай Улаан-Одоной, Хүлэй һунгуулиин пунктда үглөөнэй 9 часта бүхы һунгагшадынь дуугаа үгэнхэй байба.

Ц. Дандаров, манай корр.

Турциин премьер-министр А. Мендерестэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай эльгээһэн бэшэг

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин Турциин премьер-министр А. Мендерестэ хандалга бэшэг декабриин 13-да эльгээбэ.

Уласхоорондын байдалай юрэнхы асуудалнуудта Советскэ правительство Турциин правительствын анхаралые энэ үедэ хандуулха шухала байна гэжэ тоолоно гээд тэрэ бэшэг дотор хэлэгдэнэ.

НАТО-до оролсодог оронуудай, тэрэ тоодо США-гэй, Великобританиин гүрэнэй ба сэрэгэй ажал-ябуулагшадай хэһэн мэдүүлгэнүүд сооһоо харахада, эзэрхэг түримхэй энэ бүлэглэлдэ оролсодог гүрэнүүдэй атомна дайнда бэлэдхэхэ талаар, тодорхойлходо, ядерна ба ракетнэ буу зэбсэг байлгаха американска шэнэ базануудые бии болгохо талаар сэрэгэй-стратегическэ түсэбүүд НАТО-ын соведэй мүнөө болохоёо байгаа сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ зохёогдохо байна.

Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, улам саашадань буу зэбсэг түхеэрхэ, сэрэг дай жюрөөдэлгэ ба сошордолгото байдал зорюута тохёолдуулха гэһэн удхатай ябуулга хэгдэнэ ха юм гэжэ бэшэг дотор хэлэгдэнэ. Энэ хадаа ехэ аюул тохёолдуулжа болохо хараа шугам гээшэ, тэрэнние үүдхэн баримталагшадташье, мүн тэрэшэлэн бүгэдэнниитын эб найрамдалай хэрэгтэшье ямар нэгэн аша туһа хэхэгүй гэжэ Советскэ правительство тоолоно. Таһай толгойлжо байгаа правительствын мэнэ һаяхан хэблэлдэ тунхаглаһан программа сооһоо ажаглахада, «хүйтэн дайн» һүүлэй үедэ бүришье һаа шэрүүн шанга ба улам аюултай боложо байна гэжэ Та, господин премьер-министр, зүбтэйгөөр тэмдэглэнэт.

Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэ хабаатай асуудалнуудаар Советскэ Союзай баримталдаг хараа шугам тухай хэлэхэ зуураа, эндэхи районуудай гүрэнүүдээр хаяа хадхажа һууһан манай советскэ орон Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэ эб найрамдалые сахин хамгаалжа, тэндэхи гүрэнүүдээр хани ёһоной харилсаа тогтоохо хүсэлтэй байна гэжэ Н. А. Булганин заана.

Дээрэ хэлэгдэһэн ушар мүн Турцн тушаашье Советскэ правительствын баримталдаг политикада бүримүһэн хабаатай. Эгээл тиимэһээ Турциишье хамжажа ороһон зарим гүрэнүүдэй сэрэгэй бүлэглэлнүүдэй хэжэ байгаа ябуулгануудай хойшолонтууд тушаа һанаагаа зобожо байһанаа турецкэ правительствода дуулгангүй байжа шадахагүй байнабди. США-гэй туһаламжаар, американска сэрэгэй мэргэжэлтэдэй хүтэлбэри доро Турциин газар дээрэ хэдэн олон аэродромууд, сэрэгэй болон уһан-сэрэгэй базанууд бии болгогдонхой. Турциин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хэрэглэмжын хэмжээнһээ эдэ бүгэдэ холо үлүү гарана ха юм.

Турцитай хүршэ һууһан орондо эсэргүү шэглүүлэгдэжэ, турецкэ газар дээрэ бусад ондоо гүрэнэй хүсөөр сэрэгэй бэлэдхэл хэхэ гээшэ Турциие өөрыень айхабтар аюултай байдалда табина гэжэ Советскэ правительство тоолохо зуураа, Турциин правительствын анхаралые хандуулха шухала гэжэ тэмдэглэнэ.

Хойто-атлантическа бүлэглэлэй хэжэ байгаа сэрэгэй бэлэдхэлнүүдтэ хабаадахадань Турцида өөртэнь ямар хойшолонтой байхаб гэжэ, мүн тэрэшэлэн НАТО-ын соведэй мүнөө болохоёо байгаа сесси дээрэ эб найрамдал сахиха хэрэгтэ айхабтар аюултай түсэбүүдэй харагдахаяа байһан тушаа Советскэ правительство имагтал хани ёһоор турецкэ правительствые уридшалан һэргылхэ хүсэлтэй байна гэжэ бэшэг доторнь хэлэгдэнэ.

Мүнөө үеын оршон байдалда дайн гээшэ яажашье зайсуулжа болошогүй хэрэг бэшэ гэжэ Советскэ правительство өөрынгөө ябуулдаг гадаадын политикада эрид шиидэбэритэйгээр хүтэлбэри болгоно ха юм. Дайн сэрэгэй аюулые зайсуулжа болохо, зайсуулхашье ёһотойбди.

Энээнэй түлөө яаха хэрэгтэйб гэхэдэ, тус тус гүрэнүүд ядерна буу зэбсэгые хэрэглэхэгүйбди гэһэн уялга даажа абаха, иимэ буу зэбсэгые али бүхы аргаар туршан тэһэлхэ ябадалые ядахын сагта 2—3 жэлээр болюулха ёһотой. Иимэ хэлсээе 1958 оной январиин 1-һээ хүсэндэнь оруулжа болохо байгаа гэжэ Советскэ правительство һанамжална.

Ямаршье түхэлтэй ядерна буу зэбсэгые бусад ондоо гүрэнүүдэй газар дээрэ, тэрэ тоодо Турциишье газар дээрэ байрлуулхагүй гэһэн уялгые агуухэ оронуудай даажа абаа һаа мүнөө үедэ айхабтар шухала удхашанартай байха һэн.

Хэрбээ Хойто-атлантическа бүлэглэлдэ оролсодог, мүн тэрэшэлэн Варшавска договор баталһан гүрэнүүдэй хоорондо бэе бэедээ добтолон оролсохогүй гэһэн хэлсээ хээ һаа, Европодо тохёолдоһон бүхы оршон байдалые һайн тала руунь хубилгажа, дайн сэрэгэй аюулые эли бодо багадхажа болохо байгаа гэжэ Н. А. Булганин бэшэнэ. Тиимэ хэлсээ баталаа гээшэ һаа тэрээндэ хабаатай бүхы оронуудта, Варшавска договор баталһан гүрэнүүдтэй хаяа хадхажа һууһан Турцидашье таарамжатай һайн байгаа гэжэ һанагдана.

Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэ тохёолдоод байһан аюултай байдалые гуримшуулхын тула тэндэхи оронуудай бэеэ даанхай байдалда дайралта болохоор ямаршье ябуулга хэхэгүй, Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэй холбоотой асуудалнуудые шиидхэхын тула буу зэбсэг хэрэглэхэгүй гэһэн хэлсээе түрүүшын ээлжээндэ США, Великобритани, Франци ба СССР хоорондоо баталха ёһотой гэжэ Советскэ правительство шухалашалан тоолоно. Энэ дурадхалые Турциин зүгһөө, мүн тэрэшэлэн Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй оронуудай дэмжээ гээшэ һаань тэрэ багта тохёолдоһон бүхы байдалые гуримшуулха талаар ехэхэн удхашанартай байха байгаа.

(ТАСС).

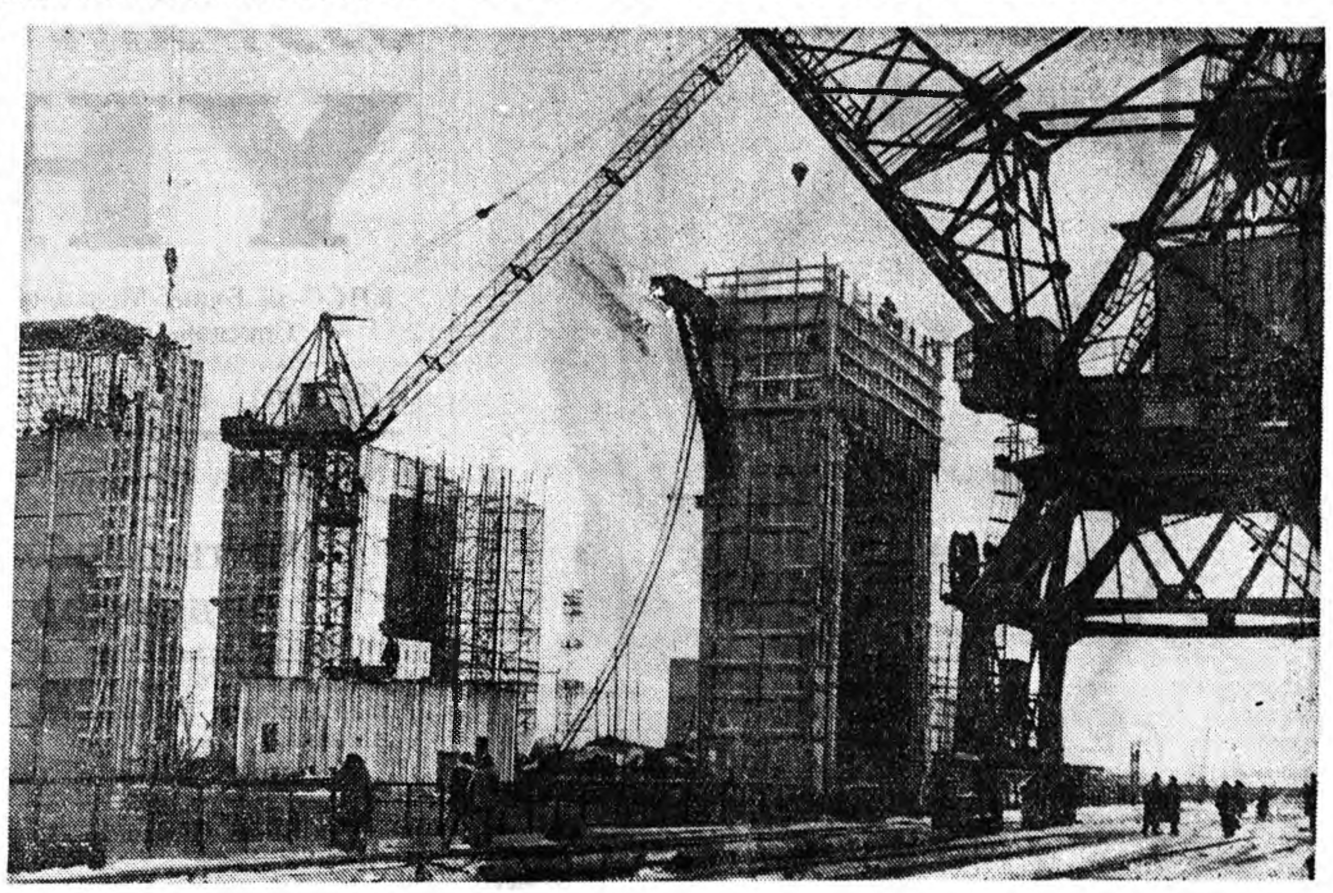

Сталинградска гидроэлектростанци зургаадахи табанжэлдэ бэлэн болгогдохо эгээл томо шэнэ барилгануудай нэгэн юм.

1958 оной намар тус ГЭС-эй түрүүшын агрегадууд ашаглалгада оруулагдаха, тиихэдэ зургаадахи табанжэлэй эсэстэ бүхы 22 агрегадынь бэлэн болохо байна. Эдэ бүгэдэ хамта дээрээ 2310 мянган киловатт хүсэтэй электроэнерги бүтээдэг байха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сталинградска ГЭС-эй барилга.

ТАСС-эй фотохронико.

Норвегиин премьер-министр Э. Герхардсендэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай эльгээһэн бэшэг

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин декабриин 13-да Норвегиин премьер-министр Э. Герхардсендэ бэшэг эльгээжэ хандаба. Хойто-атлантическа бүлэглэлдэ (НАТО-до) оролсодог гүрэнүүдэй хүтэлбэрилхы ба сэрэгэй хэдэ хэдэн ажал-ябуулагшадай хэһэн мэдүүлгэнүүд дээрэһээ харахада, НАТО-до хабаатай оронуудта ракетнэ ба ядерна буу зэбсэг галзуу түргэнөөр түхеэрүүлхэ талаар США-гэй ба Великобританиин үүсхэлээр элдэб хэмжээ-ябуулганууд зохёогдожо байна гэжэ тэрээн соонь хэлэгдэнэ. Тиихэ зуура НАТО-до хабаатай хэдэ хэдэн оронуудай газар дээрэ ракетнэ буу зэбсэгэй элдэб базанууд бии болгогдохоор хараалагдана. Хэрбээ эдэ түсэбүүдые бэелүүлээ гээшэ һаа дэлхэй дээрэхи түгшүүрилтэй оршон байдал бүришье доротохо байһаниинь элитэ.

Бусад оронуудай газар дээгүүр түхеэрэгдэһэн сэрэгэй базанууд мүнөө үеын дайн сэрэгэй аюул хохидолнуудһаа тэдэ оронуудые найдамтайгаар хамгаалха «дабагдашагүй хэрэм» гээшэ гэһэн хэбэртэйгээр НАТО-ын хүтэлбэрилэгшэд харуулхые һэдэнэ. Ракетнэ техникын хүгжэһэн, ядерна буу зэбсэгэй бии болоһон мүнөө үедэ тиимэ бэлэн юумэн үгы болоо гэжэ Н. А. Булганин тэмдэглэнэ. Хэрбээ дайн сэрэг үүдхэхын тула Норвегиин газар дайдые эзэрхэг хархис этэгээдүүдэй хэрэглээ гээшэ һаа эб найрамдалда дуратай, хани барисаата норвежскэ арад ямар ехэ аюулда орохо байнаб, эгээл тэрэ аюулһаа уридшалан һэргылхэ зорилготойгоор энэ хандалга барюулагдана.

Американска ракетнэ буу зэбсэг абахые Норвеги зүбшөөлөө үгэһэн байна, гадаадын ороной сэрэгүүдэй мүнөө дээрээ байрлаагүйшье һаа, алас холо ошожо бомбо хаядаг хариин ороной самолёдуудые буулгаха базанууд Норвегиин газар дээрэ бии болгогдоод байна гэжэ Н. А. Булганин тэмдэглэнэ. Хэрбээ өөрынгөө газар дээрэ ядерна ба ракетнэ буу зэбсэгэй база байлгахагүй гэһэн хараа шугамые норвежскэ правительствын баримталаа гээшэ һаа уласхоорондын байдалые гуримшуулха талаар, илангаяа Европын хойто зүгтэ эб найрамдалые бэхижүүлхэ талаар ехэхэн туһа нэмэри болохо байгаа гэжэ Советскэ правительство харана.

Гүрэнүүдэй хоорондо хани ёһоной холбоо барисаа байгуулжа, уласхоорондын байдалые һайжаруулха талаар, агуухэ оронуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдые ба буу зэбсэгые багадхаха талаар, атомна болон водородно зэбсэгые хоримжолхо тухай, мүн тэрэшэлэн ямар нэгэн оронние хашан газаашалангүйгөөр худалдаа наймаа хэхэ ба бусад ондоо экономическа холбоо барисаа хүгжөөхэ талаар Советскэ правительствын нэгэтэ бэшэ оруулһан дурадхалнууд тушаа саашадань бэшэг соо хэлэгдэнэ. Зүгөөр НАТО-до оролсодог оронууд соо хүтэлбэрилхы һуури эзэлдэг гүрэнүүд СССР-эй правительствын оруулһан эдэ дурадхалнуудые урагша абажа үгөөгүй.

Хэрбээ бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдал үнэхөөрөө сахиха зорилго табяа һаа капиталистическэшье, социалистическэшье гүрэнүүд мүнөө үедэ оршожо байдаг гэжэ эли тодоор мэдэрхэ хэрэгтэй бшуу.

Амгалан ажалай талаар бүхы гүрэнүүдэй мүрысөө хэжэ, хани ёһоор ажаһууха гээшэ эгээл бодомжотой зүб ябадал мүн, эгээл тиигээ һаа эб найрамдалые ба аюулгүй байдалые сахижа болохо байна гэжэ бэшэг дотор хэлэгдэнэ.

Уласхоорондын зарим нэгэн асуудалнууд, тэрэ тоодо буу зэбсэг хуряаха тухай асуудал айхабтар орёо бэрхэшээлтэй байна, тиимэ дээрэһээ уласхоорондын мүнөө үеын оршон байдалда шиидхэгдэжэ болоногүй, энэ асуудалые дадхаа дадхааһаар удаа дараалуулан шиидхэхэ ёһотой гэжэ Советскэ правительство дурадхана. Ядерна буу зэбсэг хэрэглэхэ ябадалһаа дары сагтань арсажа, энэ буу зэбсэгые туршажа үзэхэ ябадалые түрүүшээр ядахын сагта 2—3 жэлээр болюулаа һаа уласхоорондын байдалай түгшүүрилые багадхаһан түрүүшын алхам болохо байгаа. Советскэ правительствын һанамжын ёһоор энэ хэлсээе 1958 оной январиин 1-һээ хүсэндэнь оруулжа болохо байна.

Хойто-атлантическа бүлэглэлдэ оролсодог, мүн тэрэшэлэн Варшавска договор баталһан гүрэнүүдэй хоорондо бэе бэедээ добтолон оролсохогүй гэһэн хэлсээ баталаа һаань, баһа нэгэ шухала удхашанартай хэмжээ болохо һэн. Хэрбээ бусад оронуудай, тэрэ тоодо Норвегиишье газар дайда дээрэ ядерна буу зэбсэгээ байлгахагүй гэһэн уялгые агуухэ гүрэнүүдэй даажа абаа һаа мүнөө үедэ баһал шухала байгаа.

Уласхоорондын байдалые; гүрэн гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудые үндэһөөрнь һайжаруулха гэжэ имагтал Советскэ Союз, Хитадай Арадай Республика ба бусад социалистическэ оронууд хүсэнэ бэшэ, харин ондоо хэдэн олон гүрэн хүсэжэ байна гэжэ Н. А. Булганин тэмдэглэнэ.

Уласхоорондын байдалые гуримшуулха талаар өөһэдынгөө дурадхалнуудые оруулха зуураа, мүн энэ зорилготойгоор, тэрэшэлэн Европын хойто зүгтэ амгалан байдал сахиха талаар бусад ондоо оронуудай оруулжа болохо дурадхалнуудые тон анхаралтай урагшатайгаар хаража үзэхөөр бэлэн байнабди гэжэ бэшэгэй түгэсхэлдэ хэлэгдэнэ. Өөһэдынгөө хоорондо ямар нэгэн арсалдаануудай гараа һаа буу зэбсэг хэрэглэхэ ябадалһаа арсаха тушаа балтийска ба скандинавска оронуудай зарим нэгэн хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай хэлэһэн һанамжа хүсэлые энээнтэй дашарамдуулан дэмжэнгүй орхижо болохогүй.

Энэ бэшэг дотор хэлэгдэһэн хараа бодомжонуудые Норвегиин правительство анхаралтайгаар хаража үзэхэ бэзэ гэжэ бидэнэр найданабди. Тиихэ зуура Норвегиин правительствын оруулһан бүхы һанамжа дурадхалнуудые анхаралтай наринаар хаража үзэхөөр бэлэн байһанаа өөһэдынгөө зүгһөө мэдүүлнэбди.

(ТАСС).

УРАЛАН НАРИЖУУЛҺАНАЙ АШААР

☆

Ольга Эповагай бригада түрүүлһээр

Улан-Удын модоной заводой хашаа соо ороходо ута, богонишье хабтагайнууд багса багсаар уягдажа штабельда обоолоотой байдаг. Эдэ хабтагайнууд вагонуудта ашаалагдажа, Дунда Азиин алим жэмэс ургуулагшадта, Алтайн хүдөө ажахын машина бүтээгшэдтэ, мүн бусадшье городуудта эльгээгдэдэг байна.

Заводой хабтагай хюрөөдэдэг цехын хүдэлмэришэд үргэнөөр дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тиихэ зуураа, энэ коллектив продукци үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые үшөө октябрь һарада дүүргэһэн байгаа. Эндэхи хүдэлмэрилэгшэдэй хүсөөр жэлэй түсэбһөө гадуур хэдэн мянган кубометр хюрөөдэмэл хабтагайнууд арадаймнай ажахын хэрэгсэлдэ эльгээгдээд байна. Заводой хүдэлмэришэд Ольга Эповае эрхим бригадирнуудай нэгэн гэжэ мэдэдэг. Нүхэр Эповагай хүтэлбэрилдэг бригада хабтагай хюрөөдэдэг цехтэ ажалай үндэр бүтээсэ туйлаһаар үнинэй. Модо хюрөөдэдэг түхеэрэлгэеэ һайнаар ашагладаг дээрэһээ тэрэнэй бригада халаан бүхэнэйнгөө нормые 150 процентһээ доошо бэшээр дүүргэдэг юм.

Хабтагай хюрөөдэгшэд Евдокия Тарасова, Елена Клементьева, Валентина Худякова болон бусад Октябриин һайндэрһөө хойшо халаан бүхэнэйнгөө нормые ходо үлүүлэн дүүргэнэ.

—Жэлэй дүүрэтэр үсөөхэн үдэрэй үлөөшье һаа, үшөө олон арбаад кубометр хабтагай хюрөөдэн, шэнэ жэлые угтаха гэһэн зорилгоёо дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлнэбди,—гэжэ хүдэлмэришэн Анна Кожевникова хөөрэнэ.

Техникэ гээшэ ходоо урагшаа дабшажа байдагынь мэдээжэ. Жэл ерэхэ бүри арадаймнай ажахын һалбари бүхэндэ бүтээсэ ехэтэй элдэб шэнэ техникэ хэрэглэгдэнэ.

Энэ жэлдэ ПВЗ-гэй үйлэдбэриин техническэ совет зарим тэды хүдэлмэри хээ. Уралан нарижуулгын хүдэлмэридэ хүнүүдые олоор хабаадуулхын түлөө нилээд оролдолго гаргагдаа. Тэрэнэй ашаар үйлэдбэридэ хэдэ хэдэн шэнэ технологи, түрүү дүй дуршэл нэбтэрүүлэгдэһэн байна.

Заводой үйлэдбэриин-техническэ соведэй зүблөөн дээрэ хүдэлмэриин эмхидхэлые шэнэдхэн табиха тухай шухала асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Тэрэнэй эсэстэ зарим цехүүд, таһагууд нэгэдхэгдээ. Захиргаанай аппарат бага болгогдоһон байна. Тиимэһээ тэдэ хүдэлмэрилэгшэдтэ түлэгдэжэ байһан ехэ мүнгэн арьбалагдаба.

Ю. Сухарев.

☆ ☆

ХҮДЭЛМЭРЕЭ СОМОР БОЛГОНО

Механическа шэнэ түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ, хуушарһан зэр зэмсэгүүдые шэнэдхэн хубилгаха хэрэгтэ техническэ совет гол анхаралаа хандуулна. Энэ жэлэй эхинһээ хойшо 130 гаран шэнэ түхеэрэлгэ, 200 гаран элдэб зүйлэй зэр зэмсэг шэнэдхэн хубилгагдажа, хэрэглэгдэдэг болоо. Гансахан эдэ хэмжээнүүдые абаһанай ашаар паровоз вагон заһабарилха хүдэлмэри түргэдхэгдэбэ. Мүнөө заводто 167 станок электрын ехэ хүсэн дээрэ хүдэлдэг болгогдоо.

Заводой техническэ Совет ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын, продукциин өөрын үные хямдаруулхын зорилгоор үнэтэ хэдэ хэдэн дурадхал дирекциин үзэмжэдэ табяа.

Жэшээнь, үргэлжэдөө түмэрөөр бүтээгдэһэн вагонуудай заһабарие посточно аргаар хэдэг болохо гэжэ техническэ совет шиидхэһэн байгаа. Энэ дурадхалыень үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар вагонуудые заһабарилха болзор нэгэ сүүдхээр түргэдхэгдөө һэн. Техническэ совет мүн ажал ехэтэй хүдэлмэрие механизацилха асуудалда анхаралаа ехээр хандуулна.

Уралан нарижуулгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг нүхэр Пыкина, Покоянов болон бусад хүдэлмэридөө өөһэдынгөө зохёоһон түхеэрэлгэ хэрэглэжэ, ажалаа ехээр хүнгэдхэжэ шадаа. Тэрэшэлэн булад шудхагшад нүхэд Цуканов, Рыбаков ажалайнгаа эмхидхэлые шэнэдхэн табиһанайнгаа ашаар зарим детальнуудай шудхалгые 6 часһаа 4 час хахад хүрэтэр дүүргэһэн байха юм.

М. Михайлов.

АЖАЛ ОНЬҺОЖОРУУЛАГДАНА

Энэ жэл Улан-Удын судна заһабарилгын заводто «ЛГС-2», «1 К-62» маркын хоёр станогууд табигдаба. Мэнэ һаяхан заводой хүүзэнцын цехтэ шэнэ пресс табигдаа. Энэ пресс халууншье, хүйтэншье детальнуудые хэбээр гаргадаг юм.

Заводой хүдэлмэришэд Будаев, Бирюков, Левашин гэгшэд ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ олон дурадхалнуудые оруулба.

Д. Балданов.

Редакцида ерэһэн бэшэг

Үгэеэ ойлголсоногүй гээшэ гү?

Манай хүдэлжэ байһан Дабаатын модо бэлэдхэлэй мастерска участок Хориин леспромхозһоо 70 гаран модо холо Яруунын газар дээрэ байдаг юм. Мүнөө эндэ гуша гаран хүдэлмэришэд, гэр бүлэнэртээ хамта зуугаад хүн ажаһуудаг.

Теэд маанадай культурна эрилтэ тон муугаар хангагдана. Леспромхозоймнай директор нүхэр Якищенок, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Дамбаев ингэжэ хэлээ һэн:

—Таанад Яруунын аймагай газар дээрэ ажаллажа байнат. Тиимэһээ Яруунаһаа ерэжэ таанарта кино харуулха, тэндэһээ радио шагнахат. аймагаймнай хүтэлбэрилэгшэд яруунынхидтай энээн тушаа хэлсэнхэй гээшэ.

Теэд Эгэтын МТС-эй дэргэдэхи радиостанциһаа дамжуулга шагнаад, юун тухай хэлэгдэһыень ойлгохо гээшэ бэрхэтэй юм. Мүн жэл шахуу хүлеэжэ, энэ оной март һарада кино хараһан байнабди. Тэрэ гэһээр хараагүйбди. Ноябрь һарада Яруунын баруун колхозуудые хангадаг киномеханик Дамба Мункуев ерэһэн аад, мүртэйгөөр кино харуулаагүй ябашоо.

Манай участогта яһала болохоор клуб бии юм. Аппаратурын байха түхеэрэлгэшье хүсэд хэгдэнхэй. Теэд эндэмнай кино ерэхэнь бэрхэтэй гээшэ. Хориин аймгүйсэдкомой культурын таһагые даагша нүхэр Михайлов манай эрилтэдэ баһал иигэжэ харюусадаг:

—Таанадые яруунынхид хангаха. Өөһэдынгөө хүтэлбэрилэгшэдтэ хэлэгты.

Теэд Хори, Яруунын аймсоведэй түрүүлэгшэнэр, тэдэнэй культурын таһагуудые даагшанар үгэеэ ойлголсоногүй гээшэ гү?

Тиихэдэ манай леспромхозоймнайшье хүтэлбэрилэгшэд маанадаа мартадаг заншалтай. Мүнөө клуб соомнай юуншье үгы юм. Илангаяа уншажа байхаар ном, журнал огто үгы, газетэ хомор, гээгдэжэ ерэдэг. Мүнөө декабриин 1-һээ 11 болотор шэнэ газетэ абаагүй байнабди. Тиигээд газетэ абаха шэнэ жэлэй захил дүүрэхэ болоо. Теэд хэлхээ холбооной контороһоошье, леспромхозһоошье хүн ерэжэ, захил абаагүй байһаар.

Манай культурна эрилтын хангагдадаггүй тухай аймагай газетэдэшье олон удаа бэшэгдээ, элдэб суглаанууд дээрэшье хэлэгдээ. Теэд үрэ гарадаггүй. Тиимэһээ «Бурят-Монголой үнэн» газетэ манда туһалха бэзэ гэжэ найдабаритай бэшэбэбди.

Ц-Е. Митыпов, электрохюрөөшэн,
А. Плотников, тракторист.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Олон жэлдэ хүлеэгдэһэн барилга"

«Бурмонголстрой» трестын 4-дэхи барилгын участогайхид пединститутай студентнүүдэй байха гурбан дабхар байрын гэрые 1956 ондо бэлэн болгохобди гэһэн аад, мүнөө хүрэтэрөө унжагайруулһаар гэһэн бэшэг манай газетын ноябриин 21-нэй номерто толилогдоһон байгаа.

Манай редакцида «Бурмонголстрой» трестын эрхилэгшэ нүхэр Козелиин мэдээсэһэнэй ёһоор, тус бэшэг барилгын 1-дэхи управлениин хүтэлбэрилэгшэдэй дунда зүбшэн хэлсэгдээ. 1958 оной январиин нэгэ болотор барилгын досоохи хүдэлмэри дууһаха гэһэн түсэб баталан абаа.

***

Манай газетын ноябриин 20-ной номерто «Үбэлжэлгэдэ муугаар бэлдэнэ» гэһэн гаршагтайгаар толилогдоһон бэшэг соо Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Хаяа, Хабшуу гэжэ нютагуудтахи хонинай, эбэртэ малай байранууд заһабарилагдаагүй байһаар, мүн колхозой үүлтэртэ малай фермэдэ шэнэ түлнүүдэй байха байра бэлэн бэшэ гэжэ хэлэгдэһэн юм.

Бэшэг соо хэлэгдэһэн баримтанууд гүрэнэй комиссиин шалгалтаар булта зүб гэжэ тодороо. Комиссиин дурадхалаар бэшэг соо дурсагдаһан дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүд абтаа.

ХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ МАЛШАД! АДУУ МАЛАА ТОБИР ТАРГАНААР ОНДО ОРУУЛЖА, АШАГ ШЭМЫЕНЬ ДЭЭШЭЛҮҮЛЭЕ!

☆ ☆ ☆

нэ түлнүүдээ бүрин эннөөр түлжүүлхэбди

ажалаа хурдан түргэнөөр эхэ хэрэгтэ нарай малые ническэ заабариин ёһоор. һалжа, бүрин бүтэнөөр түлэ гээшэ шиидхэхы удхашай байһаниинь мэдээжэ. Ма- арай байхаһаань хойшо һайн тай тэжээлээр хангажа, тарганаар түлжүүлхэдэ саа- ашаг шэмэ ехэтэй мал боло- юм.

ай совхозойхид түл абалга- хэрал ехээр табидаг. Эгээн тэдэнэртэ зохид һайн байра дэг байна. Һаалиин бүхы нүүд тугалай һайн байратай, оодо хоёр гүүртэмнай тугалай ой байратай болонхой.

алай типовой байрануудай нь дабхарлагдажа хэгдэнэ. тугалай нэгэ нэгээрээ байха хаамагууд түхеэрэгдэнхэй. байрануудай түлигдэдэгшьегүй , хүйтэниинь 8 градусһаа доо- одоггүй, ехэ дулааншье боло- , нэгэ жэгдэ һэрюун байдаг. игдэдэггүй байрада түлжүү- дэг тугал бүхэндэ будуун тэ- э ороторынь 200 литр һүн, 400 машиндагдаһан һүн, 2 центнер нтрат үгтэдэг. Һайхан үбһэн соонь эдюулэгдэдэг юм. Мүн альна тэжээлээр тэдэнээ та- улдаггүйбди.

най совхозой һаалишад энэ 520 тугал абаха байна. Мүнөө тугаллажа эхилээ. Гүүртэ- э 32 тугал абтаад, бүрин бү- р түлжүүлэгдэжэ байнхай. Ту- удай шэгнүүр тус тустаа үдэр дунда зэргээр 700—850 грамм э.

элэй һарануудта 3000 хонин алха юм. Хурьгатай хонидой 7 байра сэбэрлэгдэжэ дулаа- нхай, хаамагууд хүсэд хүрэ- бэлдэгдэнхэй. Зарим отарада ан абтажа эхилбэ. Хурьгаднай үлэб декабрь, январь һарада а юм. Мүнөө хурьгалха хонид- мэлтэ тэжээл болгон силос, та- алханай зүйл үгтэнэ. Хурьгал- нидой отарануудта ажалдаа астай, дүй дүршэл ехэтэй хү- табигданхай.

айн фермэдэ 60 томо эхэ га- а гадна, нэгэ удаа түрүүлэгдэ- 0 толгой залуу эмэ гахай ондо агдаха юм.

о эхэ гахайнууднай декабрь— ь һарада түрэхэ. Тиин залуу йнууд апрель, май соо поршоон- оор ороондо табигдаа һэн. түрэхэ эхэ гахайн байрануул аар дулаалагданхай. Гахай- хэбтэреэр, эдеэ хоолоор хүсэд гдаа.

. Сахарова, Бичурын совхозой зоотехник.

Кударын аймагай «Путь к коммунизму» колхоз малай үбэлжэлгэ һайнаар үнгэргэжэ байна. Энэ колхоз мүнөө үнеэн бүриһөө 1900-гаад литр һү һааба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һаалишад П. М. Игумнова Е. П. Михайлова хоёр үнеэдтэ кукурузын силос абаашажа ябана.

А. Мантаевай фото.

☆ ☆

Хонишодой шэнэ уялга

Һүүлэй жэлнүүдтэ Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонид түргэнөөр үдэжэ байнхай.

Мүнөө эндэ нарин ба нарибтар нооһотой 30 мянга гаран хонид бии. Энэ жэлдэ колхоз ганса хонин ажалһаа 2,5 миллион түхэригэй олзо оруулһан байха юм. Мүн хонин бүриһөө дунда зэргээр 3 килограмм 100 грамм нооһон хайшалагдажа, гүрэндэ 624 центнер нооһон тушаагдаһан байна.

Эндэ эрхим ажалаараа шалгарһан хонишод жэлһээ жэлдэ олошорно. Жэшээнь, хонишон Нордоб Намсараев олон жэлдэ хонишоноор хүдэлхэ зуураа, баян дүй дүршэлтэй болонхой. Энэ жэлдэ нүхэр Н. Намсараевай отарынхид хонин бүриһөө 5,170 грамм нооһо хайшалаа. Энэ хонишон ерэхэ жэлдэ бүри ехэ нооһо хайшалхаар шиидээ.

Мүнөө жэлдэ хонин бүриһөө 4,070 грамм нооһо хайшалһан ахалагша хонишон Д. Доржиевай отарынхид ерэхэ жэлдэ хонин бүриһөө 5 килограмм нооһо хайшалха уялга абаа.

В. Цыренжапов.

Энээгээр һанаагаа амаржа болохогүй

«Гахай үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб болзорһоо урид 107,1 процент дүүргэжэ, амжалтатай байнабди» гэжэ байгаад Хориин аймагай «Путь Сталина» колхозой зарим хүтэлбэрилэгшэд һанаа амарангяар һайрхажа һуудаг.

Харин бодото байдалынь хаража үзэхэдэ тон бирагүй . Энэ колхоз мяха абаха түсэбөө дүүргэзгүй байшоо. Энэ жэлэй үнгэрэгшэ һарануудта эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ оройдоо 4,6 центнер мяхан абтаа. Жэлэй туршада 120 центнер гахайн мяха абаха байһан аад, оройдоо 35 центнер абаһан, тэрэ тоодо гүрэндэ оройдоо 31 центнер гахайн мяха тушааһан байна. Үнгэрэгшэ жэл тэдэнэр гахайнгаа фермэһээ миил 2241 түхэриг олзо оруулаа бшуу.

Теэд мүнөөшье колхозой хүтэлбэрилэгшэд иимэ бирагүй байдалһаа тобшолол хэнгүй, гахай шахалгые тоонгүй байһаар. Энэ шалтагааньһаа боложо гахайн байра үбэлжэлгэдэ бэлдэгдээгүй, гахайнуудынь хүйтэн, хэбтэри муутай газарта байлгагдана. Харууһа, эдеэлүүлгэ муутай дээрэһээ гахайнуудынь туража, шара үнгэтэй болошонхой, колхозой центр соогуур эдеэ хоол бэдэржэ гүйлдэдэг.

Хэрбээ энэ алдуугаа дары усадхаагүй һаа, ерэхэ жэлдэ гахайн фермэһээ өөдтэй олзо абахагүйнь.

Ц. Дандаров.

ҮГЛӨӨГҮҮР ФЕРМЭ ДЭЭРЭ

лөөнэй 6 час болобо- саһан орожо, газаа эг.

төөр Телятниково тосхоной захадахи фермын газаа үдэр гэрэлтэй.

агша хойшоо хараһан ута үн- байрын үргэн үүдэн хоёр тээ- дэлеэтэй. Энэ үүдэ руу ороһон эн харгыгаар залуу басагад тэжээл зөөнэ. Уданшьегүй ын тэг дунда обоо үбһэн суг- а, һаалишад тэрэниие хоёр хажуугаар жэрысэ табигда- кормушкануд соо хубаарилан Үдэшэнһөө хойшо амаржа, һээ хибэжэ хэбтэһэн үнеэд дээрээ бодожо тэниигээд, нон хяаг үбһэ амтархан эдижэ на.

э үедэ һаалишан басагад булгларжа, үнеэдэй эдеэлжэ байэбһарта энэ тэрэ һониноо хэл- Бэе бэеэ шоглоно, шанга аар энеэлдэнэ. Тиигэжэ бай- тэдэнэй нэгэниинь:—Байза, ымнай һү һааха уялга хэзээ хэ гэжэ Иван Степанович хэ- элэй?—гээд асууба.

эдэйнгээ һүтэй байгаа һаань, үглөөнэй һаамда дүүргэхээр үдэшэнэй хөөрэлдөөндэ хэлэ- шэ һэн гү,—гэжэ һаалишан а хэлэнэ.

гэбэл хоёрдохи фермын һаа- даа холохон орхижо гараха- йна бэшэ гүбди? Тэдэнэр фер- э үсэгэлдэр үнеэн бүриһөө улүүхэн литр һү һаагаа гэжэ йна организациин секретарь һэн,—гэжэ улаа эреэгшэнэй нидхэржэ байһан хүрин ха- ай басаган хэлэнэ.

ай, ши, Галя, юрэдөө хоёрдо- рмын түрүү һаалишан Мария вада илагдахагүй бэзэш? Тэ- мүнөө үнеэн бүхэнһөө 1300 ээ дээшэлүүлээ гэжэ хэлсэнэ, Аня Коновалова нэмэн дуу- олон юумэ дуугаралсажа биибди даа. Үнеэдээ һаагаад даа харуужамди. Баһа зүүн ымнай һаалишад түрүүлжэ ушаагша аа гү,—гээд Галина ова хүнэгөө бариад үнеэд тээшээ ошоно. Тиихэлээрнь хөөрэлдэжэ, энеэлдэжэ байһан басагад баһал хүнэгүүдээ хонгируулһаар иишэ тиишээ гүйлдэнэ. Уданшьегүй байра соо абяагүй боложо, харин үнеэдэй хатуу хяаг үбһэ тэршэгэнэсэ жажалхань, залуу һаалишадай үнеэдээ шууяса хүүесэ һааханъ соностоно. Энэ үедэ фермын зүүн захадахи хоёр ехэ байранууд соо мүн лэ иимэрхүү хөөрэлдөөн болоод, һаалишадай үглөөнэй хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байгаа.

Үглөөнэй 8 час багта фермын урда захадахи шэнэ сагаан байра тээшэ гартаа һүтэй баагуудые тэлэһэн һаалишад яаруугаар гэшхэлэлдэнэ. Энэ хадаа нёдондо намар шэнээр баригдаһан 100 толгой тугалай байра гээшэ. Дунда үүдээрнь байра соо ороходо һаруул сэбэр, сагаадагдаһан ехэ таһалга байна. Үүдэн дээрэнь «һүнэй пункт» гэжэ бэшээтэй. Байрын баруун хахадта үүдэ нээжэ харахада тугалай байха олон таһалга жэрысэ табигданхай. Теэд тэдэнь үшөө хооһон байна. Харин зүүн хахад соонь ороходо һарабшын забһараар буржагархан үһэтэй эреэ маряан толгойнууд булталзан байна. Эндэ томохон болоһон тугалнууд бүлэг бүлэгөөрөө үбһэ, концентрат эдижэ байна. Харин хойто ханын хажуугаар жэрысэ табигдаһан таһалгануудай нэгэн соо алаг эреэн, нойтон тугал дүрбэн хүл дээрээ тогтожо ядан ээгэлзээжэ байба. Тэрэнэй хажууда угжатай һү бариһан Анна Рысцева тугалайнгаа толгойень эльбэжэ байгаад хэлэнэ:—Ши намай бухэли һүниндөө унтуулаагүйш. Түрүүшынхи хадаа тиигэбэ гүш? Нёдондо жэл шам шэнги 14 тугал нэгэшье гарзагүйгөөр абажа тэнжээгээ һэм.

Һаалишадшье һүеэ асаржа, тоо бүридхэгшэ Иван Степанович Зверьковто тушаажа эхилнэ. Иван Степанович һаалишад бүриин һааһан һүень наринаар хэмжэжэ абаад тэрэнээ тусгаар данса дээрэ тэмдэглэнэ. Тиихэ забһартаа: — «Ши, Галя, һү һаалгаяа үдэр бүри дээшэлүүлжэ байналши. Маня шиниихи яахадаа ходо нэгэ хирэдээ байнаб, дээшэнь болгохо аргагүй гү? Тиихэдэ, Таня, шиниихи үсэгэлдэрэйхиһөө 100 граммаар доошоо ороо. Юун болоо гээшэб? Иигэжэ байбал уялгаяа хэзээ дүүргэхэ гээшэбиибди,—гэхэ мэтэ асуудал табина, ажаглалта хэнэ.

Энэ үедэ һаалишадай дундаһаа нэгэн:—Иван Степанович, фермэмнай мүнөөдэр уялгаяа дүүргэхэ гү? —гээд асууна. Тиихэдэнь:—Байза һайнаар тооложе үзөөд хэлэхэб,»—гээд нүхэр Зверьков шоото дээрэ тоолоно, саарһан дээрэ тэрэнээ тэмдэглэнэ. Һүүлээрнь һаалишадта хандажа:—Мүнөө, ноябриин 28-най мэдээгээр фермэ дээрэ үнеэн бүриһөө 1100 литр һү һааха гэһэн уялгаяа дүүргээд байнабди. Тиихэдэ һаалишад Галина Гаськова, Анна Колмакова болон бусад 1300—1400 литр һү һаагаа. Жэлэй эсэс болотор үсөөн үдэр үлэбэ. Али тухай болгохо гээшэбибди? Таанар юун гэжэ һананат?— гэнэ. Тиихэдэнь һаалишад агитаторайнгаа бодолые таажа, нэгэ һаналаар; —«Багаар хэлэхэдэ 100 литр болоно бээзэ. Энээнһөө үлүү гараһаниинь шэнэ жэлэй бэлэг болуужа»—гэжэ эндэ тэндэһээ дуугаралдана. Тиигэжэ шиидээд, һаалишад газаашаа гарана.

9 саг багта һаалишад үнеэдээ газаашань гаргажа, байра соохииень сэбэрлэжэ, хүдэлмэреэ дүүргээд гэр гэртээ тарана. Энэ үедэ фермын газаа шууяан замхажа, харин малай хорёогой дунда байһан үндэр гэр соо моторой хүнхинөөн элеэр соностоно. Эндэ Хүнтэйн МТС-эй механизатор Алексей Богданов малай эдихэ орооһо тээрмэдэнэ, һолоомо хэршэнэ, оньһожоруулагдаһан насосоор худагһаа уһа абана.

Иигэжэ эндэ үбэлэй эхиндэ Баргажанай аймагай «Гигант» колхозой Телятниково нютагай фермынхид ажаллажа байнхай.

О. Раднаев, манай корр.

Зэбүүрхэлэй хүсэн

РАССКАЗ

1919 оной июлиин нэгэ үглөөгүүр капитан Джексон кабинедтээ орохо зуураа, стол дээрэ хэбтэһэн бэшэг хараад, баярлан маһалзаба.

«О, кэй! Одоошье инагхан Эммаһээмни ерээ ёһотой, үнихэнэйшье Вашингтоной һониниие дуулаагүйб» гэжэ һанахадаа тэбдээд, гаршагыень хүсэд обёоронгүй задалжархина.

Теэд бэшэгээ уншаха тухамаа капитанай шэгынь хубилжа, халзан тархиинь оройн обор тобор улааншара үһэн хэрзыһэн гахайн шэрхэг мэтэ болон үрзыбэ. Уһабхи хүхэ нюдэниинь улхархай соогоо багтахаа болиһондол бэлтэлзэбэ. Тиигэбэшье, уншаашадаа үшөөл этигэнэгүй, дахяад шангаар уншажа эхилнэ.

—Үсэгэлдэр үдэ багта Архиры тээһээ гараад, Чита город ошожо ябаһан манай батальоной долоон солдат, нэгэ офицертэ гэб гэнтэ партизанууд добтолоод, тууҗа ябаһан зуугаад үхэр, мянгаад хони ямаадыемнай абаад арилшоо. Тэдэ партизануудай хахадынь шахуу бурядууд гэнэ...,—гээд саашань уншахаа болижо, сухал дундаа шуухиран, гэр соогууряа гэшхэлэсэгээнэ. Тиигэжэ ябатараа нэгэ юумэ һанажархиһан янзатай, стол дээрэ байһан гуулин хонхо наяргаба.

Уданшьегүй нэгэ ёрхогор сержант орожо, үүдэндэ һунан зогсоно.

—Мори бэлдэхэ!—гэжэ капитанай хахир хоолойгоор захирхалаар, мүнөө сержант һард гээд үүдэнэй саана гаража, харагдахаяа болино.

Капитан Джексон үхэр мал, алта мүнгэ суглуулан, нютагаа эльгээхэм гэжэ һанахадаа, бүришье яаралтайгаар түхеэрбэ.

Джексон сержант Гарри хоёр мүн нилээхэншье ябабад ха. Гэдэргээ харахадань, городой эндэ тэндэ ёройлдоһон һумын сройнууд бүүр түүр харагдана.

Моридойншье тэнхээ шадал бууһаад, Гарриин хүсэ мэдүүлэн сохибошье, газар хороногүй.

Капитан тэргэ дээрэ гонзойжо хэбтэнхэй, хирэ болоод лэ һоно, боргооһоной хазахада татаганан, хүл гараа хүдэлгэнэ. Тэргэ дээрэһээнь пулемёдой аман, жадын үзүүр бултайна.

Гарри байраһаа гараһааршье дуугараагүй ябаһан аад, гэдэһээ үлдэһэн янзатайгаар, гэнтэ:—Одоол мүнөө мүнөө тарган тугалай гү, али хурьганай мяха эдиһээб. Халаг даа, тэрэ үсэгэлдэрэй мал хаана ябана хаб,—гээд һанаа алдана. Тиихыень дуулахадаа Джексон улагашан сухалдажа:

—Садахаш даа, үглөө үдэртөө тэрэ малые партизануудтайнь оложо асархабди. Эндэһээ арбаад модоной газарта манайхинай сэрэг байха, тэрэниие абаад мүнөө һүниндөө хорхойн мүрөөр мүшхэхэб, абаахайн мүрөөр намнахаб, огторгойдош гараа һаань олохоб, уһанайшье оёорһоо бажуухаб,—гээд худалаар энеэсэгээнэ.

**
*

Зоригмаа энэ үглөөгүүр урданайхиһаа эртэ бодобо: яагаадшьеб нойрынь хүрэжэ үгэбэгүй. Партизан боложо ошоһон Добжор һанаандань ороно гү, али эрхэ сүлөөтэ байдал ерэхэнь гэжэ дуулаад, хүлеэжэ ядаһан сэдьхэлынь орьёлно гү? Яаһанаашье ойлгоногүй.

Жаргал хүбүүгээ үбгэн баабайтайнь орхижо, үглөө бүри үбһэ сабшахаа ошодог аад, харин энэ үглөөгүүр лэ ошоогүй. Добжоройнгоо дэгэлдэ тобшо, малгайда шэнэ залаа хадаһан байгаа.

Тииһээршье үдын үе боложо, газаа, гэртэнь һоно батаганаан дүүрэнэ. Гэрэй урда хэбтэһэн Барда нохой халуунда тэсэжэ ядаад, гандинаһаар һүүдэртэ оробо. Гэрэй баруун тээхи заахан хорёо соо байһан хурьгатай хонин хирэ болоод лэ фр-фр... фр-рр турьяжа, хэдэгэнээнһээ хамараа тэрьелүүлэн, хоншоороороо газар хадхан зогсоно.

Зоригмаагай эсэгэ хоймороор табяатай набтархан модон орон дээрэ һандайланхай, эбдэрһэн таягаа заһана, баһа түлеэнэйнгээ һүхэ эшэлнэ.

Газарта дэбдиһэн дагадха дээрэ өөдөө хаража хэбтэһэн бишыхан Жаргалынь хүл гараа забдагүй хүдэлгэн, ниидэхээ һанаһандал арбагашана. Баһа эхеэ харажархиходоо баярлан, аамайштороо энеэнэ, шүдэгүй аманһаа хэлэнэйнгээ үзүүрхэниие бултагашуулна. Эжынь хүбүүнэйнгээ хажууда һуугаад, аргаахан дуу дуулан, юумэ оёно. Уран гарайнь хурганuудай түргэн хүдэлхэдэ, һабагшатай зүүн өөрөө оёжо байһандал забда залигүй ялагашан зуралзана.

Зоригмаагай гонзойд гэһэн нюурые үндэршэг сэхэ хамарынь бүри сэбэрхэн түхэлтэй болгоно. Һайхан хара нюдэдынь одо мүшэнэй туяатаһан мэтэ хурсаар ялалзана.

Энэ үедэ Барда нохойнь һаб һаб хусаад, үүдэндэ ерэжэ эрхэлэн, һүүлээ хүдэлгэнэ.

Уданшьегүй, Барда нохойнь хари хүниие хараһан янзатайгаар хусаад гүйбэ.

Зоригмаагай газаашаа гараад харахадань: гурбан мори зэргэлүүлжэ оруулһан, гажа буруу хүнүүд тэргэһээ буухатаяа сасуу Бардые буудажархиба. Зоригмаа ехээр мэгдэжэ, Бардаяа шэрээд, гэр руугаа орошоно. Буугай һомон Бардын нюрга халта дайраад гаршаһан байгаа.

Мүнөө хоёрынь буунуудые баринхай, гэрэй үүдэ мэндүүгаар үгзаран орожо ерэбэд.

Буугаа шагнажа байгаад, օрод хэлээр тал мүл гэлдэн—Партизанууд хаанаб? Үтэр хэлэ!—гээд газар дэбһэн бадашаба.

Энэ үедэ Барда нохойн эрхирээн, баахан Жаргалай бархираан, капитанай галзуу хахир хашхараан хамтаран, зуһаланһай борсогорхон гэрые узуураарнь доһолгожо байһандал болобо ха.

Партизанууд үгы гэжэ мэдэхэдээ, тэдэнэр тиигэһээр айхаашье болёод, гэр соогуурхиие һандаргажа эхилбэ.

Баруун ханада байһан ханза дээрэхи хайрсаг соохии гаргажа онгиргобо. Хайрсаг соо биратайшье юумэн үгы байгаа хаш, тэрэниие үргөөд хар яр гэтэрнь газар наншана. Тиигэһэнэй удаа ханза уудалха гэхэдэнь, суургатай байшоо. Капитан Джексон шэнээр эшэлэгдээд байһан түлеэнэй һүхэ абажа, ханзын хабхаг хагза сохибо.

Мүнөө болотор хүдэлөөгүй һууһан Зоригмаагай баабай тэсэхээ болибо хэбэртэй—хүбүүгээ абаад газаашаа гара,—гэжэ Зоригмаада зангажархёод, Барда нохойгоо тэбэрижэ һууһанаа табин сасуу, тулгууртаа аһаба.

Зоригмаагай хүбүүгээ тэбэреэд богоһоёо алхалганаар, Бардын муухайгаар эрхирхэ абяан дуулдажа, удаа удаа буугай дуун нэершоо һэн.

Зоригмаагай нюрган мүльһөөр хайруулһандал хүйтэ дааба. Гэрынь унажа, дээрэһээ даража байһан мэтэ, бэень даагдахаар бэшэ болоно. Углуу түшөөд, хүл дээрээ арайхан тогтобо.

Хараһан юумэниинь заримдаа хүрин, заримдаа ногоон үнгэтэй боложо байһандал үзэгдэнэ.

Зоригмаа нэгэ мэдээ ороходоо, сержант Гарриин альгадажа байхые обёорно.

Гарри хурьгыень үүсэлжэ асаранхай,—Мяха шана,—гээд Зоригмаае зандаржа байтараа, капитанай дуудахада гэр руу шамдуугаар оробо.

Сержантын гэртэ ороходонь, үбгэжөөл Барда хоёр хүдэлхээ болинхой хэбтээ һэн гэдэг. Капитанай хубсаһанһаа таһарһан бүд Бардын аман соо дүүрэн зуугаатай байба. Капитанай баруун нюдэн дээрэнь шалба һүрэнхэй, шуһа гоожоно. Джексон шүдөө зуугаад:—энэ зүнэг үбгэжөөлшье хүрэтэрөө зуудаг нохойтоёо хамһажа, нюдыем тэһэлхэ һанаатай байгаал,—гээд амигүй үбгэжөөлые үдьхэлөөд абана.

Нэгэ хэды болоһон хойно дээрмэшэд гэрһээ гаража, моридоо мулталан табяад, тэргэ дээрэһээ томо сагаан һэеы шэрдэг абажа, газараар дэлгэнэ. Тэрээн дээрээ һуужа, сайр манерхаһаа архи аягална, баһа шараһан булаһан монсо сонсо юумэеэ гаргажа эдинэд.

Зоригмаа мяхыень бутаруулжа, горшоог соо үйгөөд бодолгодо хатана. «Иигэжэ ямаршье зэмэгүй байһан айлые тоноод, алаад ошохо ямар арьяатан абари гээшэб» гэжэ һанаад, зосоонь багтахаяа болино. Улхархайгаар гараһан уһан хасар дээгүүрнь урдаад, эхынгээ үбэртэ няалдаһан бишыхан Жаргалай толгой дээрэ дуһана. Айһан Жаргал эхынгээ энгэр руу тархиханаа бүри шангаар шургуулна.

Зоригмаа һэмээхэн хармаанаа һуулин, альганай шэнээн бэшэг гаргажа халта хараад, тэрлигэйнгээ хахархай руу хэжэрхибэ. Тэрэ бэшэг сооһоо Ленин гэһэн нэгэл үгэ ой ухаандань бүхөөр хадуугдаа. Энэнь партизануудай командир Аносов Александр Афанасьевичын үгэһэн бэшэг,—большевигүүдэй уряа хуудаһануудай нэгэн байгаа.

—Үгытэй, ажалша таряашад, бүхы үгытэй зон эрхэ сүлөөтэй болохо. Эрхэ сүлөөтэ байдал өөрөө ерэхэгүй, хатуу шанга тэмсэлээр тэрээниие олохобди. Энэ хэрэгтэмнай арадай агуухэ багша Ленин бидэниие ударидана.

Гадаадын ба дотоодын дайсадһаа орон нютагаа сүлөөлжэ, амар жаргал, энхэ амгалан байдал мандуулая,—гэһэн удхатай бэшэг байба. Зоригмаа галайнгаа урда сомсойжо һуунхай, бодолгото болоно...

«Бидэ ямар зэмэтэй байгаабибди, яаһандамнай алаха, хюдаха болоо юм» гэһэн асуудал Зоригмаагай сэдьхэлые ойр зуурашье амар байлгаагүй.

—«Амар жаргал, эрхэ сүлөө өөрөө ерэхэ бэшэ. Теэд, юу хэхэб?

Эдэ хоёр бажагар эрэшүүл буу зэбсэгээр түгэс ха юм. Яалтай гээшэб? гэжэ бодоно.

Гэнтэ Зоригмаа нэгэ юумэ һанажархиба хэбэртэй, һуга харайн бодобо. Тэрэ дары гэртээ гүйжэ ороод, домботой тоһо асаржа, бэеэрээ халхалан горшоог руугаа эюулбэ.

Энээниие нь капитан Джексон харажархин алдаа хаш, мэтэр нагаа гаргажа, Зоригмаагай тархиин хажуугаар буудажархина:

—Хара золиг, намда хоро эдюулжэ, алахаб гэжэ һанаалтайш, тэрэнииешни өөртэш эдюулжэ алахаб!—Хаража байгаарай тэрээнии,—гэжэ сержантдаа захирна. Ойр зуура зали абаадхихам гээд, самсаа тайлажа хаяһан бэеэрээ гахай шэнгеэр голиижо, наруулдин хэбтэшэнэ.

Зоригмаа капитанай хашхарха, буудахышье мэдэхээ болишоһон янзатай, бүхы һанал бодолоо горшоог тээшэ табинхай...

Горшоог үргэнхэй Зоригмаагай бүхы бэень, гарынь һалаганана. Тиигэбэшье, зориһондоо хүрэхэл байхаб гэжэ шэбшэнэ. Зоригмаагай нюдэн сог шэнги болонхой ялалзана. Дүтэлхэ бүреэ түргэдэнэ. Одоошье дайсад дээрэ тулажа ерэбэ.

«О, кэй!—гэлдэн Джексон Гарри хоёрой үндыхэ зуура, бусалһаар байһан тоһотой шүлэеэ тэдэнэй тархи дээрэ хаяжархёо. Хооһотонтоһон горшоогынь капитанай толгойдо угалалдашоо.

Айхабтар муухай хашхараан болобо.

Зоригмаагай эрьен харахадань тэдэ дайсад хорото могой шэнгеэр хотиролдон, атиралдан хосоржо байгаа һэн.

Зоригмаа гүйдэл дундаа хүбүүгээ абаад даб гэхэдээ, хоройн хажууда байһан моринд агшан зуура мордоод харайлгашаһан юм гэхэ.

Н. ЖАМБАЛОВ.

Москва. Политическэ болон научна эрдэм ухаа дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын Центральна лекториин ехэ зал соо колониализмда эсэргүүсэн Ази, Африкын арадуудай хэжэ байһан тэмсэлдэ зорюулагдаһан вечер декабриин 8-да үнгэргэгдөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зал соо вечер боложо байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Манай республикын һонин

Паровоз бүтээлгын заводой паровозно-механическа цехын үрэмдэгшэ Клава Морозова даабаряа һара бүри 300 процент дүүргэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Клава Морозова станогойнгоо дэргэдэ ажаллажа байна.

И. Нечаевай фото.

Солото ангуушан

Холын Хойто-Байгалай аймаг. Энэ аймагай ажахыда агнуури гол һуури эзэлдэг байха юм. Эндэхи ой тайга намар эртүүр хүбэн сагаан саһаар хушагдажа, агнууриин сезон хаа хаанагүй эхилдэг. Агнууриин ажахынхид олон хопогоор ойдо гаража, хэрмэ, булга, ондатр гэхэ мэтэ үнэтэ ангуудай арһа олоор асаржа, гүрэндөө тушаадаг заншалтай.

Николай Яковлевич Воропаевые Хойто-Байгалай ажалшад барандаа мэдэхэ. Энэ ангуушан жэл бүхэндэ агнуури хэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, хэдэн арбаад мянган түхэригэй ангай арһа гүрэндэ тушаадаг байна. Энэ жэлдэ Николай Яковлевич агнууряа гол түлэб ондатр барилгада зорюулаа. Сентябрь һарын 20-һоо хойшо таһалгаряагүйгөөр агнуурида ябана.

Ондатр агналга бусад агнуурида орходоо онсо илгаатай, ажал ехэтэйшье юм. Юуб гэхэдэ, ондатрнууд уһа намагтай газарта байралдаг. Тэдэниие бэдэржэ бариха, ябадаг газартань занга зүүхэ гэээшэ нилээд түбэгтэй хэрэг мүн. Гэбэшье, агнууриин баян дүй дүршэлтэй Николай Яковлевич агнууридаа гараһан лэ сагтаа гар хооһон бусадаггүй. Агнууриин энэ жэлэй сезоной эхилһэнһээ хойшо мянга холо гаран ондатрын һайн шанартай арһа тушаагаад байна. Тэдэниие мүнгэн дээрэ абаха болоо һаа, 20 шахуу мянган түхэригэй болоно.

—Ондатр агналга юрын агнууридал адли бэшэ юм,—гэжэ нүхэр Воропаев хөөрэнэ.—Ондатрын байдаг уһа намагтай газарта хүбхэ, ожорһо болон бусад элдэб зүйлөөр обоохойнуудые түхеэржэ, тэдэнээ гасуунуудаар хорёолдог байнаб. Обоохойнуудые хэһэнэй һүүлээр ондатрнууд тэдээн соомни байрлажа эхилдэг. Тинмэһээ занга табижа, эдэ ангуудые барихада бэлэн болодогынь мэдээжэ ха юм даа...

Нүхэр Воропаев иигэжэ агнуури хэхынгээ хажуугаар ондатр үсхэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулдаг юм. Ондатрнуудай байрладаг обоохойнуудые хэдэг. Тэжээлыень хараадаа абалсан, мүн научна ажаглалта хэдэг байна. Тэдэ ажаглалтануудаа тусхай журнал дээрэ бэшэжэ, агнууриин ажахын тусхай мэргэжэлтэдтэ үгэдэг байха юм. Эндэхи агнууриин ажахы һүүлэй хэдэн жэлэй туршада ангуушадтаа тусхай участогуудые даалгажа үгэдэг болоо. Ангуушадынь даажа байһан участогуудтаа агнуури хэхэ зуураа, үсхэбэрилгын ажал үргэнөөр ябуулна. Энэ талаар нүхэр Воропаев ехэ амжалта туйлажа шадаа. Тэрэнэй хүдэлмэриин баян дүй дүршэл бэшэ ангуушадай дунда дэлгэржэ байна.

Ц. Цыбиков.

Хэмэл одон тухай лекци

«Бүмбэрсэг дэлхэйе шэнжэлхэ жэл», «Дэлхэйе тойрогшо хэмэл одон» гэһэн лекци Ново-Селенгинскэдэхи Культурын байшанда һаяхан уншагдаа. Аймагай центрын хүн зон тус лекциие ехээр һонирхожо шагнаба. Энээниие Ново-Селенгинскын дунда һургуулиин залуу багша Г. В. Тришин уншаһан байна.

Ц. Гомбоин.

Шэнэ түхеэрэлгэ тодхогдобо

Улан-Удын тоһоной завод шэнэ түхеэрэлгэнүүдые абажа, ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизмын аргаар бүтээдэг болобо.

Һаяхан тэндэ сыр хэхэ вакуум-аппарат тодхогдоо. Тус аппарат 100-100 килограмм сырэй багтаамжатай, автоматическа аргаар хүдэлдэг хоёр котёлтой юм. Энэ аппарат час соо 350 килограмм сыр хайлуулха хүсэтэй.

Б. Главатских.

Элдэб һонин

Рентгенэй кабинет нээгдэбэ. Закаменай аймагай больницын дэргэдэ рентгенэй кабинет нээгдэбэ. Энээнһээ урда тэрэ аймагай ажалшад рентгендэ харуулхын тула Городок город, Улан-Удэ ошодог һэн. Харин, мүнөө эндэхи ажалшад нютагтаа рентгендэ харуулха аргатай болобо.

Б. Шоенов.

***

Радиоузелтай болоо. Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ багшын институдай физико-математическа факультедэй студентнэрэй эдэбхи үүсхэлээр институдта радио дамжуулга эмхидхэгдэдэг болобо.

А. Бадмаев.

***

Фермэдэхи улаан булан. Ториин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой Очир Дабаан гэжэ газарта оршодог малай гүүртын дэргэдэ нээгдэһэн улаан булан соо культурно-гэгээрэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулагдадаг болоо. Эндэ «Родина» гэжэ радиоприёмник тодхогдоо. Шэнэ шэнэ газетэ, журнал абтадаг.

С. Табдаев.

Музей шэнэ зүйл суглуулна

Хизаар ороноо шэнжэлхэ республиканска музей Октябриин революциин 40 жэлэй ойдо зорюулан советскэ засагай түлөө тэмсэгшэд тухай түүхэтэ документнүүдые олоор суглуулаа. Энэ оной үнгэрһэн һаранuудай туршада 292 фотозураг, партизанууд, уһаангвардеецүүд, революционернүүдэй 40 намтар, граждан дайнда хабаадагшадай 31 дурасхаал, мүн бусад һонирхолтой документнүүд олдобо.

Суглуулагдаһан эдэ документнүүд барандаа музейдэ табигданхай.

Түүхэтэ документнүүд музейдэ орожо үргэлжэлһөөр.

Ж. Жабон.

ШАТАР

Хүршэнэрэй мүрысөөн

Хэжэнгын аймагай центртэ Хэжэнгын, Яруунын аймагуудай шатаршадай хоорондо нүхэрэй ёһоной мүрысөөн болобо. Энэ мүрысөөндэ Яруунаһаа 9 бэрхэ шатаршад ерээ. Эдэнэй тоодо эхэнэр хоёр шатаршад бии. Дүрбэн уулзалгын удаа айлшад 23,5:12,5 гэһэн тоотойгоор хэжэнгынхидые шүүбэ.

Хоёрдохи разрядай Хэжэнгын шатаршан Жанчипов нэгэдэхи разрядай Яруунын шатаршан Гармаевтай дүрбэ удаа наадаад, 3:1 гэһэн тоотойгоор шүүгээ.

Хуушанай үбгэн шатаршан нүхэр Эрдынеев, мүн Гуруев, Номтоев, Нимаев (Яруунa) гэгшэд ехэ бэрхээр наадаба.

А. Аюржанаев.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Тобшо мэдээсэлнүүд

✦ Арадай ажахые хүгжөөхэ түсэбые яажа табихаб гэһэн асуудалда зорюулагдаһан конференци Пекиндэ хоёр неделиин туршада үргэлжэлөөд, декабриин 12-то дүүрээ. 1958 ондо арадай ажахые хүгжөөхэ түсэбэй проект энэ конференци дээрэ зохёон табигдаа. Промышленность, хүдөө ажахы болон барилгые ехээр дэбжээхэ гэжэ тус проект соо хараалагдаа.

✦ Хитадай Арадай Республикын Түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дун Африкын үндэһэ яһатанай конгрессэй жэл бүридэ болодог 45-дахи конференцидэ декабриин 12-то амаршалгын телеграмма эльгээгээ.

✦ Экономикын асуудалнуудаар бэшэгдэһэн советскэ литературын выставкэ Брюссельдэ хоёр неделиин туршада нээгдэнхэй байгаа. Бельгиин оломянган зон энэ выставкые орожо хараа.

✦ Советскэ Союзда ерэһэн Хитадай научно-техническэ делегациие болон КНР-эй Наукануудай Академиин делегациие толгойлһон, КНР-эй Наукануудай Академиин президент Го Мо-жо декабриин 13-да Москваһаа Пекин бусажа ерээ.

✦ Советскэ Союзай түмэр замай транспортын хүдэлмэрилэгшэд Лондондо байһанаа Эхэ орондоо бусахаяа мордоо. СССР-эй Зам харилсаанай министр Б. П. Бещев энэ делегациие толгойлоо. Советскэ түмэр замай мэргэжэлтэд Англида түмэр зам бариха талаар туйлагдаһан амжалтануудтай хоёр неделиһээ үлүү саг соо танилсаа юм.

✦ Индонезеэр наада харуулжа ябаһан советскэ бүлэг артистнар Джакартада ерээ. Энэ ябаха зуураа тэдэнэр Джокьякартада, Семарангда болон Явын бусад городуудта концерт табиһан байна. Советскэ артистнарай, илангаяа ССР Союзай арадай артистка Тамара Ханум гэгшын харуулһан наадые хүн зон хододоо ехээр һайшаадаг байба. Жэшээнь, тэндэ болоһон концертнүүдэй нэгэндэнь 10 мянга шахуу хүн байһан байна.

✦ «Березка» гэжэ манай гүрэнэй хатар танцын ансамбль Польшын Арадай Республикада наада харуулжа дүүргэбэ. Силезидэ, Варшавада, Лодзьдо, Вроцлавта, Гданьскда, Белостогто болон ороной бусад городуудта тус ансамбль айхабтар ехэ амжалтатайгаар наада харуулаа. Ансамблиин концертнүүдые 60 мянга гаран хүн хараа.

* * *

Нью-Йоркын метрогой хүдэлмэришэд забастовкоёо үргэлжэлүүлһээр. Энэ забастовко декабриин 9-дэ эхилһэн юм. Мүнөө городто метро хүдэлнэгүй, предприятинуудай хүдэлмэри ехээр һаатана.

Забастовкоһоо боложо, Нью-Йоркын хүдэлмэришэдэй 10 процент шахууень ажалдаа ошохо аргагүй болонхой гэжэ Юнайтед Пресс агентство мэдээсэнэ. Забастовкые дарахын тулада городой засагаархид байха шадалаараа аашална. Хүдэлмэришэд олоороо ажалһаа хаюулна. Ажалдаа гараха тухай захиралтые тообогүй гэжэ гэмнэгдээд, 250 шахуу хүн ажалһаа гаргагдаа гэжэ мэдээсэгдэнэ.

Забастовко үргэлжэлһөөр. Салин хүлһыемнай дээшэлүүлээгүйдэтнай, полициин тушааһан профсоюзай 4 хүтэлбэрилэгшэдые сүлөөдэ табяагүйдэтнай ажалдаа гарахагүйбди гэжэ забастовкодо хабаадагшад нэгэн дуугаар мэдүүлнэ.

***

Бундесверые атомна зэбсэгээр зэбсэгжүүлхэ, Баруун Германиин газар дээрэ ракетнэ базануудые байгуулха тушаа асуудалаар Баруун Германиин хүн зоной һанамжа абтаба. Баруун Германиин 12 томо городто: Гамбург, Киле, Мюнхен, Баруун Берлин, Ганновер, Карлсруэ, Кельн, Штутгарт, Дюссельдорф, Майнц, Бремен болон Нюрнбергдэ һуудаг зуу мянга гаран хүнһөө һанамжань асуугдаһан байна.

Бундесвер атомна буу зэбсэгээр зэбсэгжүүлэгдэхэ ёһогүй гэжэ асуугдаһан зоной 73 процентнь, мүн ФРГ-дэ ракетнэ базанууд баригдаха ёһогүй гэжэ тэдэнэй 74 процентнь мэдүүлээ.

* * *

США-гэй зохёожо байһан сэрэгэй түсэбүүдые Баруун Европынхид улам ехээр буруушаадаг боложо байна гэжэ Америкын газетэнүүдэй корреспондентнүүд бэшэнэ. Советскэ Союзтай хэлсээ хэһэнэй «ямаршье туһагүй» гэжэ тоолоноб гээд Даллесай мэдүүлхэдэнь, баруун европынхид илангаяа ехээр зэбүүрхэн дураа гутаа.

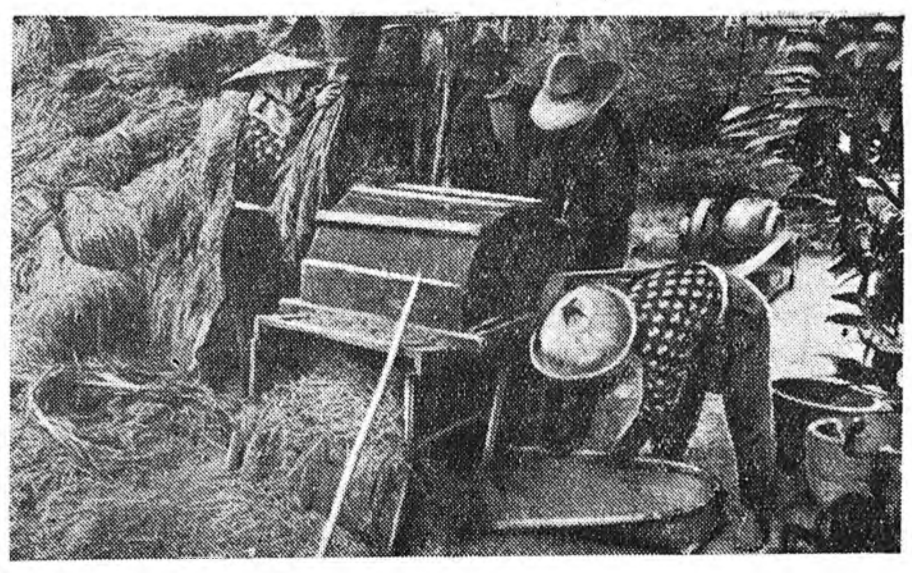

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Японой таряашад барайгар сохижо байна. Тэдэнэр энэ молотилкаяа хүлөөрөө хүдэлгэжэ ябуулна.

ТАСС-эй фотохронико.

НАТО-гэй Соведэй сесси урда тээ

ПАРИЖ, декабриин 14. (ТАСС). Хойто-Атлантическа Союзай Соведэй сессиин декабриин 16-да нэ... дэхэ байбашье һаань, НАТО-до хабаададаг гүрэнүүдэй прави... тельствонуудай толгойлогшонор (о)лон министрнүүд бүри мүнөө Парижда сугларaад байна. США-гай гүрэнэй секретарь Даллес, президент Эйзенхауэр болон бусад эн... ерээ.

Европын оронуудай газар дээ... Америкын ракетнэ болон ядер... буу зэбсэг байлгаха тушаа түс... сесси дээрэ гол түлэб зүбшэн х... сэгдэхэ юм гэжэ хэблэл, мүн элд... ажал-ябуулагшад мэдүүлнэ. Зари... гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, ту... хайлбал Даниин премьер-минис... Хансен Даниин газар дээрэ ядер... буу зэбсэг болон ракетнэ һомону... дые байлгаха зүбшөөл үгэхэгүйб... гэжэ мэдүүлээ.

Иранда газар хүдэл...

Һүүлэй жэлнүүдтэ үзэгдөөгүй... ехээр Иранда декабриин 13-да га... зар хүдэлөө. 1200 шахуу хүн үхэ... Гэбэшье, бүри олон хүн хох... долдо ороо гэжэ мүнөө элиржэ ба... на. Жэшээнь, Фарсанг гэжэ оро... доол нэгэ тосхондо 200 гаран хү... ами наһаяа алдаһан байна.

Олон мянган хүн шархатаа, мү... гэр байрагүй боложо, үбэлэй хү... тэн дунда газаа байха баатай б... лонхой. 30 гаран тосхон ехээр һа... даргагдаа, тиихэдэ зариманиин... үнэһэн тоборог болошоо шаху... Олон жэжэ мал, үхэр буруу үхөө...

ХРОНИКО

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум СССР-эй авиационн... промышленностиин, оборонно пр... мышленностиин, радиотехничес... промышленностиин болон судна б... рилгын промышленностиин Бүх... союзна министерствонүүдые үг... болгожо, СССР-эй Министрнүүд... Соведэй гүрэнэй иимэ комитедү... дые байгуулаа:

Авиационно техникын асууда... нуудые эрхилхэ СССР-эй Минист... нүүдэй Соведэй гүрэнэй комитет;

Оборонно техникын асуудалну... дые эрхилхэ СССР-эй Министрнү... дэй Соведэй гүрэнэй комитет;

Радиоэлектроникын асуудалну... дые эрхилхэ СССР-эй Министрнү... дэй Соведэй гүрэнэй комитет;

Судна барилгын асуудалнууд... эрхилхэ СССР-эй Министрнүүд... Соведэй гүрэнэй комитет.

* * *

Нүхэр Дементьев Петр Василь... вичые—авиационно техникын ас... далнуудые эрхилхэ СССР-эй Ми... нистрнүүдэй Соведэй гүрэнэй ком... митедэй түрүүлэгшээр;

Нүхэр Домрачев Александр В... сильевичые — оборонно техник... асуудалнуудые эрхилхэ СССР-... Министрнүүдэй Соведэй гүрэн... комитедэй түрүүлэгшээр;

Нүхэр Калмыков Валерий Дми... риевичые — радиоэлектроникы... асуудалнуудые эрхилхэ СССР-... Министрнүүдэй Соведэй гүрэнэй к... митедэй түрүүлэгшээр;

Нүхэр Бутом Борис Евстафь... вичые—судна барилгын асууда... нуудые эрхилхэ СССР-эй Минист... нүүдэй Соведэй гүрэнэй комитед... түрүүлэгшээр СССР-эй Верхов... Соведэй Президиум томилоо.

* * *

СССР-эй Верховно Соведэй Пр... зидиум нүхэр Устинов Дмитри... Федоровичые СССР-эй Минист... нүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын о... логшоор томилоо.

П. АТУТОВ

ВЬЕТНАМАЙ ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКАДА

(Замай тэмдэглэл)

СССР-эй гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй делегаци Вьетнамай Демократическа Республикада айлшаар ошожо, тэндэхи багшанартай, арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзаһан, вьетнам арадай ажабайдалтай танилсаһан байна. Тэрэ делегацида оролсоһон багша нүхэр П. Атутовай замай тэмдэглэлһээ толилхомнай.

АЯН ЗАМДАА...

Бидэнэр Вьетнамай Демократическа Республика мордоходоо Москва — Улаан-Баатар — Пекин — Ханой гэһэн агаарай замаар ошохо ёһотой байгаабди. Москваһаа Пекин хүрэтэр ниидээд, аэродром дээрэ бууходамнай, Ханой руу самолёт хоёр хоноод ниидэхэ гэжэ аэропортынхид хэлэбэ. Бидэнэй баярлаһан гээшэмнай тэнсэлгүй. Юундэб гэхэдэ, Хитадай ниислэл Пекин хотые үзэхэ, хараха зол заяанда хүртөөбди.

Пекин хотодо соёл гэгээрэлэй гуламта тон олон. Тэндэ 32 дээдэ һургуули бии. Библиотекэдэнь 4 миллион боти ном һудар бии.

Гадна, Пекин хотодо амарха, сэнгэхэдэ айхабтар сэнгэлиг газар бии юм. Сун Ят-сенэй нэрэмжэтэ парк, урда сагай уран гартанай, оюун бэлигтэнэй бүтээһэн «Гугун» ордон эндэ оршодог.

Бидэниие дахуулжа, хото соохи гоё, олон янзын үзэсхэлэн харуулжа ябаһан оршуулгаша-экскурсоводой анхаралай ашаар хоёр хоногой туршада Хитадай ниислэлэй гоё гоо, жэгтэй һайханиие сэдьхэлэйнгээ ханатар хараһан байнабди.

Хоёр хоногой үнгэрһэниинь мэдэгдэбэшьегүй. Үшөөл олон янзын, һонирхолтой юумэнүүдыень хүсэд харангүй мордохо баатай бологдобо.

Урдань богдо хаанай ордон байһан «Гугун» гэжэ музей.

Үглөөнэй долоон сагта самолёднай агаарта дэгдэжэ, нилээд дээрэ гараад ябахадаа, агаарай «ялхи нүхэнүүдэй» дундуур хэлбэлзэн, дээшэ доошоо оробошье, улам улам түргэдэн ниидэнэ. Сонхоор харахада, хангил хабсагайнуудай дундуур, хабшуу хадануудай хоорондуур, сэгээн сэнхир нуурнуудай, таримал ногоон талмайнуудай дээгүүр, уняар маные эсхэн, ябадалаа бүри-бүри түргэдүүлээ һэн. Хэдэхэн час үнгэрөөд байхада, Ханойн аэродром дээрэ буубабди. Самолёдһоо буудахамнай халуун ороной агаар урдаһаамнай угтан, сорьёжо байба. Вьетнамай арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд, багшанар, нютагай захиргаанай түлөөлэгшэд бидэниие угтажа байгаа. Пионернүүд бамба, бадма, линхово болон бусад олон баглаа сэсэгүүдые асаржа, бидэндэ барюулба.

Вьетнамда февраль һарада сэсэгүүд ургаһаар байдаг. Теэд тэндэхи зон ехэл хүйтэн үбэл боложо байна гэлсэдэг байба. Хүйтэн хадаа хэды градус хүйтэн байгаа юм ааб гэхэдэ, һүниндөө 18—20 градус халуун, үдэртөө бүри халуун болодог байгаа.

ХАНОЙ ХОТО

Бидэниие хотын тэг дундахи гоё һайхан байрада абаашажа байрлуулба. Ханойе хараһан үзэһэнөө хэлэхэдэ иимэ.

Хотын түб газарта үндэр, үдхэн сэсэрлигэй дунда, боро шулуугаар бариһан, найман самсаалта хэрэм бии. Оройдонь — дундаа алтан одоор ялалзаһан Улаан туг далбана. Энэ — Ханойн хэрэм гээшэ. Хэдэн мянган жэлэй саана, Тхань-Лонг (Жэгүүртэ Луу) гэжэ хэрэм бодхоогдоһон байгаа ха. 11-дэхи зуунжэлэй үедэ энэ хото Вьетнамай ниислэл болгогдон соносхогдоһон юм. 15-дахи зуунжэлэй үедэ Ханой гэжэ нэрэтэй болоһон гэдэг.

Амаралтын үдэр Ханойн гудамжаар хүн зоной олон гээшэнь хэлэшэгүй. Эхэнэрнүүдэй модон улатай туфлинуудаар асфальт шударан ябахань «шар-шур» гэлдэн, угаа элеэр соностодог. Энэ нютагта арһан гү, али резинэ улатай гуталаар ябаха аргагүй халуун ха юм. Вьетнам хүн зон велосипедээр ехэ ябадаг байгаа. Үйлсэдэ үй түмэн велосипедистнүүд һөөргэ урууга һүндэлэн ябанад. Велосипедтэ мордоһон хүнэй арадань, хажуу тээшээ хаража һуугаад, хүүгэд гү, али эхэнэрнүүд ябана. Хэдэн олон хүбүүд, басагад ганса велосипедтэ олоороо һуугаад, унангүй, түргөөр гүйлгэлдэхыень гайхахаар.

Үйлсэдэ ябахадаа, Вьетнамай Демократическа Республикада ажаһуудаг хэдэн олон яһатаниие хараһан, тэдэнэй хөөрэлдэхые дуулаһан байнабди. Тэдэнэр янза бүриин хубсаһа хунартай.

Вьетнам хүн гээшэ набтар аад, шаб гэмэ шамбай бэетэй, сайбаршье, шаралгашье, харашагшье шарайтайнууд. Шэг шарайдань уршалаануудай эли бэшэ байдаг тулада, хүгшэн залууень илгаруулхань бэрхэтэй.

Ханой хотодо номой магазинууд ехэ олон. Тэдэ магазинууд имагтал ном һудар худалдаад байдаг бэшэ, тэндэнь һуугаад ном, газетэ, журнал болон элдэб литература уншажа байхаар түхеэрэгдэнхэй.

Ханойдо электростанци, оймһоной фабрика, сахарай завод, модоной завод, зуруулай фабрика болон бусад предприятинууд олон боложо байна. Бүхы Индокитай дээрэ эгээл томо механическа завод һаядаа баригдахань.

Вьетнамай хүндэ промышленность саашадаа түргөөр хүгжэхэ арга боломжотой. Ханой шадар, мүн хэдэн олон нютагуудаар шухаг ашагта малтамалнууд элбэгээр олдоод байна.

Ябаһан лэ газарта һонирхолтой хөөрэлдөөн болодог байгаа.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

Редакторай орлогш... О. ГОМБОЕВА.

Уншагшад шамдагты!

1958 ондо абтаха „БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН" газетые захилга 1957 оной декабриин 25-да дүүрэхэнь.

Газетые хэлхеэ холбооной бүх... конторонуудта, таһагууд болон агентс... твонуудта, олонийтын даалгабаряар... газетэ, журнал тараадаг хүнүүдтэ хаа... хаанагүй: предприятинууд, эмхи зургаанууд, колхозууд, совхозууд, МТС-үүд болон һургуулинуудта захижа болохо.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора 46-32. зам. редактора — 32-74. отв. секретаря — 27-37. отделов: партийной жизни. сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14. культуры и быта, промышленности — 34-05. местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00608. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 5750.